

6. Aile Hekimliği Araştırma Günleri Bildiri Özetleri - Bölüm: I

Abstracts presented at the Sixth Family Medicine Resarch Days in
6-9 November 2014, Ankara, Turkey

Aşağıda özetleri yer alan bildiriler 6. Aile Hekimliği Araştırma Günleri (AHAG) kapsamında, 6-9 Kasım 2014 tarihlerinde, Ankara'da sunulmuştur.

Sözlü Bildiriler (SB-01 — SB-62)

SB - 01

Marmara Üniversitesi EAH sağlık personeli dışındaki kadın çalışanların meme ve rahim ağzı kanseri hakkındaki bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi: Bir eğitim müdahale çalışması

Esra DURSUN¹, Ahsen Aşık TOLA¹, Refia Sultan KATMER¹, Yasir EMANET¹, Serap ÇİFÇİLİ²

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi,

² Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Dünya'da ve ülkemizde meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser olup 2008 yılı insidansı yüzbinde 41'dir. Serviks kanseri ise en sık görülen 10. kanserdir ve 2013 yılı insidansı 100000'de 3,9'dir. Bu iki kanserin de erken tanısının sağlanabileceği etkili tarama yöntemleri mevcuttur ve gerek ulusal gerekse uluslararası tarama kılavuzlarında önerilmektedir ancak tarama uygulamalarının başarısı hedef popülasyonun bilinçlendirilmesi ile mümkündür. Bu alanda yapılan eğitim çalışmalarının etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışmada hastanemizde çalışan sağlık dışı personele meme ve serviks kanseri ve bunların erken tanı yöntemleri hakkında verilecek eğitimin bu iki kanserden korunmak konusundaki bilgi ve davranışları üzerinde etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Hastanesinde çalışan sağlık personeli olmayan üreme çağındaki kadınlar duyurular aracılığı ile eğitime çağrılmıştır. Etkileşimli, yetişkin eğitim ilkelerine uygun, maket ve bilgilendirici kartlar ile desteklenmiş, yaklaşık bir saatlik tek seanstan oluşan bir eğitim uygulanmıştır. Eğitim öncesinde meme ve rahim ağzı kanseriyle ilgili bilgi ve tutumlarını değerlendirmek amacıyla katılımcılara gözlem altında anket formları uygulanmıştır. Aynı hastanede çalışan ancak eğitime katılmamış kadınlar kontrol grubu olarak alınmıştır. Eğitimden yaklaşık bir ay sonra her iki gruptaki katılımcılar telefon ile aranarak eğitim sonrası bilgi ve tutumlarını ölçmek amacıyla seçilmiş

sorular sorulmuştur. Elde edilen veriler SPSS v.20 programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Olgu grubunun yaş ortalaması 36.8 (±8,00), kontrol grubunun ise 31.9 (±7.8), (p:0.004) dur. Eğitim öncesinde elle meme muayenesi yapmış olmak açısından her iki grup arasında bir fark yoktu. Eğitim sonrasındaki verilere göre ise olgu grubunun %92.9 (n:39) kendi kendine meme muayenesi yapmış olduğunu belirtirken kontrol grubunda bu oran %47.5 (n:19)'tir (p<0.001). Eğitim sonrasında olgu grubunun %38.1'i (16) son bir ay içinde Pap smear yaptırmıştır. Kontrol grubunda ise hiçbir katılımcı bu süre içinde bu testi yaptırmamıştır. Eğitim sonrasında olgu grubunun %61.9 (n:26)'sı elle meme muayenesi yöntemini başkalarına öğretirken, kontrol grubunun %2.4 (n:1)'ü bildiklerini başkalarına anlatmıştır (p<0.01).

Sonuç: Çalışmamızda uygulamalı eğitimin katılımcıların bilgi ve tutumlarında olumlu bir gelişmeye neden olduğu gözlenmiştir.

Tartışma soruları:

1. Eğitimin kalıcılığını sağlamak için ne tür uygulamalarda bulunulabilir?

SB - 02

Spontan düşüklere etki eden sosyokültürel faktörler: Olgu kontrol tipinde bir alan araştırması

Binali ÇATAK¹, Can ÖNER², Sevinç SÜTLÜ³, Ahmet KILINÇ³

¹ Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.

² İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

³ Burdur Halk Sağlığı Müdürlüğü,

Giriş ve Amaç: Spontan düşüklere gebelik sırasında sık karşılaşılan problemlerdendir. Yapılan tahminlere göre klinik olarak fark edilmiş gebeliklerin yaklaşık %15'i erken gebelik dönemlerinde spontan düşüklere sonlanmaktadır. Spontan düşüklere

etiolojisi ile ilgili yapılan çalışmalar maternal ve fetal tıbbi nedenler üzerine yoğunlaşmış olmakla beraber sosyokültürel ve ekonomik faktörlerin spontan düşükler üzerine etkileri olduğu gösteren çalışmalarda yapılmıştır. Toplum temelli olarak yürütülen bu çalışmada hekim tarafından tanı konmuş gebeliklerin kendiliğinden düşükle sonuçlanmasına etki eden sosyal ve kültürel faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma olgu kontrol tipinde yapılmıştır. Olgu grubu 1 Ocak- 31 Aralık 2011 tarihleri arasında hekim tarafından gebelik tanısı konmuş ve gebelik izlemine alınmış, ancak 22 gebelik haftasından önce kendiliğinden düşük yapmış 257 kadın oluşturmuştur. Kontrol grubu ise 22 hafta ve üzerindeki gebeler oluşturmuştur. Her bir olguya karşılık iki kontrol alınmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan veri toplama formu ile toplanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni spontan düşük, bağımsız değişkenleri kadının sosyodemografik, sosyoekonomik, sağlık özellikleri ve sağlık hizmet kullanımı ile ilgili faktörlerdir. Veriler SPSS 10,5 paket programında analiz edilmiştir. Analizlerde ki-kare ve Backward LR lojistik regresyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Yapılan çoklu analizlerde spontan düşükle 6 yıl ve daha fazla eğitim alan kadınlara göre 5 yıl ve daha az eğitilmiş kadınlarda 2,3 (CI: 1,7-3,3) kat, ilk 14 hafta içinde DÖB alan kadınlara göre, 14 hafta içinde DÖB almayan kadınlarda 2,1 (CI: 1,3-3,4) kat, çalışmayan kadınlara göre çalışan kadınlarda 2,2 (CI: 1,4-3,5) kat, fiziksel şiddet görmeyen kadınlara göre fiziksel şiddet gören kadınlarda 2,0 (CI: 1,2-3,2) kat daha fazla görülmektedir.

Sonuç: Sonuç olarak 5 yıl ve daha az eğitim düzeyi, erken dönemde DÖB almamak, kadının çalışması ve gebeliği sırasında fiziksel şiddet görmesi spontan düşük açısından risk faktörü olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda gerek birinci basamak ve gerekse ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarında gebelere yönelik sağlık hizmeti verilirken belirlenen risk faktörlerine sahip gebeler daha sık ve daha nitelikli izlenmelidir.

SB - 03

Ostomi açılan hastaların cinsel fonksiyonlarının yeterliliği ve benlik saygılarının değerlendirilmesi

Onur ÖZTÜRK¹, B. Murat YALÇIN², Mustafa ÜNAL², Kadir YILDIRIM³, Nuraydın ÖZLEM³

¹ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Birimi

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

³ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

Giriş ve Amaç: İki insanın armoni eşliğinde beraberliklerini içeren; sosyal kurallar, değer yargıları ve tabularla belirlenmiş, biyolojik, psikolojik, sosyal yönleri olan, özel bir yaşantı olarak tanımlanan cinsellik, genel sağlığın ayrılmaz parçalarından birini oluşturmakta ve hem kadın hem erkek için önemli bir yaşam alanı olarak değerlendirilmektedir. Bu kavram; yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, emosyonel durum, sosyal statü, sosyoekonomik durum ve sağlık durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Sağlık sorunu yaşayan bireylerin cinsellik alanında çok sayıda problem yaşadığı bildirilmektedir. Kronik hastalıkların birçoğunun bireyin beden imajını, benlik saygısını ve öz bakım gücünü etkilemekte ve cinsel fonksiyon bozukluğuna neden olmaktadır. Cinsel fonksiyon bozukluğu, cinsel uyarıya karşı oluşan arzu, uyarılma, orgazm fazlasından biri veya birkaçının oluşmaması ve cinsel ilişki sırasında ağrı olması ile kişide belirgin sıkıntı ve kişilerarası ilişkilerde zorluk oluşması şeklinde tanımlanmaktadır. Endikasyon ne olursa olsun, ostomi açılması bireyin fizyolojik, sosyal ve

psikolojik açıdan çeşitli sorunlar yaşamasına yol açar. Szczepekowski (2002) yaptığı bir çalışmada psikolojik sorunlar arasında; beden algısının değişmesi, benlik saygısının azalması, cinsel işlevlerde bozulma, eş uyumunda sorunların ortaya çıkması ve başta depresyon olmak üzere çeşitli psikiyatrik bozuklukların yer aldığını göstermiştir. Bu çalışmada Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi (SEAH) Genel Cerrahi Kliniği'nce ostomi açılan hastaların cinsel fonksiyonlarının yeterliliği ve benlik saygılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada SEAH Genel Cerrahi Kliniği'nde daha önce ostomi açılmış hastalardan ulaşılabilenler çalışma grubu olarak değerlendirilecek, kontrol grubunda ise eşit sayıda gönüllü sağlıklı erişkin ele alınacaktır. Olgulara konuyla ilgili olarak hazırlanan bir demografik değerlendirme formu, bir cinsel fonksiyon ölçeği (Ereksiyon işlevi uluslararası soru formu veya Kadın cinsel fonksiyon indeksi) ve bir benlik saygısı anketi (Rosenberg benlik saygısı envanteri) yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulanacaktır. Anket verileri SPSS 15. 0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilecektir.

Bulgular: Çalışmada cinsel fonksiyon ölçek skorları, benlik saygısı anketi ve ostomi durumuyla kıyaslanacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Ostomili hastalarda cinsel fonksiyonların yeterliliğinin ve benlik saygısının araştırılmasında anketlere ek olarak hangi sorular sorulabilir?
2. Bu çalışma neticesinde çalışmanın amacıyla ilintili olarak hangi konular açıklığa kavuşmayabilir?

SB - 04

Diyafragma evantrasyonu ve torasik ektopik böbrek birlikteliği

Onur ÖZTÜRK¹, Yasin YILDIZ², Banu Gülcan ÖKSÜZ², Mahir İĞDE², Murat İLERİ³

¹ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Birimi,

² Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği,

³ Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Diyafragma, inspirasyonun en önemli kasıdır. Diyafragma evantrasyonu bütün diyafragmanın veya bir kısmının normal dışı nedenlerle yükselmesi olarak tanımlanır. Toraks yerleşimli böbrek ise çok nadir görülür ve genelde tesadüfen fark edilir. Çalışmamızda diyafragma evantrasyonu ve torasik ektopik böbrek birlikteliği mevcut olguyu sunuyoruz.

Yöntem: Çalışmada Ekim 2013'te çocuk acil servisine getirilen olgudan bahsedilmektedir.

Bulgular: Üç ay 21 günlük erkek hasta, 1 gündür devam eden hızlı nefes alıp vermesi, solunum sıkıntısı ve soluklaşması üzerine çocuk acil servise getirildi. Fizik incelemesinde genel durumu kötü, kalp atım hızı 156 vuru/dk, solunum sayısı 46/dk ve oksijen saturasyonu oda havasında %85 olarak tespit edildi. Çekilmeleri mevcuttu, her iki hemitoraks solunuma eşit katılmıyordu. Laboratuvar tetkiklerinde hemoglobinin 11. 1 gr /dl, beyaz küre 15390/mm³, trombosit 609000/mm³, Serum elektrolitleri, böbrek fonksiyonları, transaminazları ve kan şekeri normal sınırlarda idi. Kan gazı tetkikinde ph: 7. 19, po₂: 40. 4 mmHg, o₂ sat: % 60. 8, PCO₂: 79. 3 mmHg, BE: 0. 3 mmol/L, HCO₃: 29. 8 idi. PA akciğer grafisinde sol hemitoraksı hilus düzeyine kadar dol-

duran barsak hastrasyonu imajı veren, diyafragma konturunun seçilemediği, kalp ve mediastende sağa deplasmana neden olan, sol üst kadranda ve sol hemitoraksta devamlılık gösteren intestinal segment hastrasyonu izlendi. Radyoopak madde verilerek yapılan incelemede batın sol kadranda lokalize opak madde ile dolu intestinal segmentlerin sol hemitoraksı doldurarak medias-ten ve kalpte sağa deplasman yarattığı izlendi. Hasta diyafragma evantrasyonu tanısıyla pediatrik cerrahiye yönlendirildi. Ope-rasyon esnasında sol böbreğin retroperitoneal ve retroplevral olarak yerleştiği görüldü. Hastanın postoperatif üriner ultrasono-grafisinde sol böbrek dalağın superiorunda toraksta yerleşimli idi. Böbrek sintigrafisinde ise normal sınırlarda sağ böbrek, toraks içinde yerleşimli sol böbrek görüldü.

Sonuç: Bebeklik döneminde nefes darlığı ve takipnesi olan hastalarda diyafragma evantrasyonu ön tanısı da akla gelmelidir. Gerekli görülen vakalarda cerrahi müdahale tek seçenek olabilir. Çeşitli grafilerde mediastinal kitle tespit edilen evantrasyonlu hastalarda toraks yerleşimli böbrek bulunabileceği bilinmelidir.

Tartışma soruları:

1. Mevcut olgunun ileriki süreçlerde büyüme gelişmesinin değerlendirilmesi gerektiğinde hangi kriterlerden yararlanılmaktadır?

SB - 05

Kronik hastalığı olan gebelerde obstrüktif uyku ap-nesi semptomlarının değerlendirilmesi

Yusuf AKYÜZ¹, Mevlüt KARADUMAN¹, Oktay SARI¹, Ümit AYDOĞAN¹, Yaşar Kemal AKPAK², Uğur KESKİN³,

¹ GATA Eğitim Hastanesi Aile Hekimliği

² Ankara Mevki Asker Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Servis Şefliği,

³ GATA Eğitim Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum,

Giriş ve Amaç: Obstrüktif Uyku Apne Sendromu (OUAS), erkeklerde %4 ve kadınlarda %2 sıklığında görüldüğü bildirilen, ancak büyük oranda tanı almadıkları tahmin edilen bir hastalıktır. OUAS, erken tanı konularak tedavi edilmediğinde gebede ve fetüste olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Ancak, gebelerde gerçek OUAS sıklığı bilinmemekte olup OUAS ile kronik hastalık birlikteliğinin gebelerdeki etkilerini araştırma sayısı azdır. Bu çalışmada kronik hastalığı olan gebelerde obstrüktif uyku ap-nesi semptomlarının değerlendirilmesini amaçladık.

Yöntem: Araştırmamız 2013-2014 yılları arasında Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA) ve Askeri Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilim Dalı polikliniğine başvuran kronik hastalığı olan gebeler (hasta grubu) ve sağlıklı gönüllü gebeler (kontrol grubu) üzerinde yapıldı. Çalışmaya kronik hastalığı olan 97 gebe ile 160 sağlıklı gebe dahil edildi. Katılımcılara sosyo-de-mografik özellikleri ve gebelik özelliklerini sorgulayan bir form ile OUAS riskini değerlendirmek için Epworth ölçeği ve Berlin anketi uygulandı.

Bulgular: Sağlıklı gebelerin %10-12,5'inin, kronik hastalığı olanların %34-45,4'ünün, tüm gebelerin %20,6-23,3'ünün OUAS açısından yüksek riske sahip olduğu, kronik hastalığı olan gebelerin sağlıklı gebelere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek OUAS riskine sahip oldukları saptandı. Özellikle hipertansiyonu ve diyabeti olan gebelerde, OUAS riskinin anlamlı olarak yüksek olduğu tespit edildi.

Sonuç: Gebelikle ilişkili istenmeyen sonuçlara yol açabileceği bilinen OUAS, başta kronik hastalığı olanlar olmak üzere tüm ge-

belerde sorgulanmalıdır. OUAS olduğu tespit edilen gebeler antenatal takiplerinde diyabet ve hipertansiyon açısından daha dikkatli takip edilmelidirler. Berlin anketi veya Epworth ölçeği gibi kolay, geçerlilik ve güvenilirliği kanıtlanmış anketlerle, birinci basamakta sağlık hizmeti veren kurumlarda OUAS açısından riskli olan gebeler tespit edilerek polisomnografi için uyku laboratuvarına yönlendirilmeli ve erken tanılar sağlanmalıdır.

SB - 06

Çukurova Üniversitesi doktora öğrencilerinin sağlıklı davranış biçimlerinin değerlendirilmesi

Emine KÜPELİ¹, Nafiz BOZDEMİR¹,

¹ Çukurova Üniversitesi, Tıp Fak.,

Giriş ve Amaç: Bireylerin yaşam biçimleri hem yaşam kalitesini hem de yaşam süresini etkilemektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tahminlerine göre gelişmiş ülkelerdeki ölümlerin %70-80'inin, gelişmekte olan ülkelerdeki ölümlerin %40-50'sinin nedeni, yaşam biçimine bağlı olarak ortaya çıkan hastalıklardır. Bu durum hastalıklardan korunma ve sağlığın geliştirilmesinde en önemli etken olan yaşam şekillerinin geliştirilmesine yönelik uygulamaların önemini ortaya çıkarmaktadır. Ülkemizde koroner kalp hastalıkları ve hipertansiyon ölüm nedenleri arasında birinci sıradadır. Bu ölümlerin önlenmesinde sağlıklı yaşam biçiminin önemi büyüktür. Ülkemizde genellikle hastalık ortaya çıktıktan sonra sekonder korunma olarak beslenme ve egzersize yönelik davranış değişikliği görülmektedir. Buradan hareketle, sağlıklı yaşam biçimi davranışlarıyla hastalık ortaya çıkmadan, sağlığı korumak (primer korunma), sağlıklı bir toplumun oluşmasında önemli bir adımdır. Bunun için, toplumda, algılanan risk değişikliği olmadan mevcut sağlıklı durumun korunması ve sürdürülmesi için sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının öneminin fark edilmesi gerekir.

Yöntem: Araştırma kesitsel tipte tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırma evrenimizi 2014-2015 eğitim yılında Çukurova üniversitesinde bulunan Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü doktora öğrencileri ve Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesinde çalışan tıpta uzmanlık eğitimi alan araştırma görevlileri oluşturacaktır. Haziran 2014 tarihinde; Fen bilimleri enstitüsünde 918, Sosyal bilimler enstitüsünde 385, Sağlık bilimleri enstitüsünde 111 doktora öğrencisi olduğu tespit edildi. Çukurova üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesinde çalışan araştırma görevlileri sayısı 252 olarak belirlendi. Lisans üstü eğitim alan öğrenciler toplamda 1666 kişi idi. Örneklem büyüklüğü epi info 7 istatistik programı aracılığı ile belirlendi. Bu evrenden küme örneklem yöntemi ile 882 doktora öğrencisi belirlenerek araştırma grubunu oluşturacaktır. Katılımcılara 2 bölümden oluşan bir anket uygulanacaktır. Birinci bölümde demografik bilgiler, ikinci bölümde "Sağlıklı yaşam biçimi davranışları ölçeği II" doldurulacaktır. Toplanan veriler SPSS istatistik programı aracılığı ile tanımlayıcı ve analitik veri analizleri yapılacaktır.

Bulgular: Sağlık eğitimi alan araştırma görevlileri ile sağlık eğitimi almayan doktora öğrencilerinin sağlıklı yaşam biçimi davranışları değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Anket uygulaması nasıl olmalı?(yüz-yüze,mail vb.),
2. Çalışmada örneklem seçimi uygun mudur? Yeterli örneklem sayısı ne olmalı?
3. Bulguların değerlendirilmesi ve istatistiksel analiz için ek öneri var mı?

Lise çağındaki öğrencilerde kadınlık algısı ve şiddet eğilimleri

Tuğba ONAT¹, Candan K. ÇOPURLAR¹, Dilek GÜLDAL¹,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Kadına yönelik şiddet; fiziksel, psikolojik, cinsel, sosyal, siyasal, vb pek çok şekilde kadına karşı uygulanan şiddettir. Geçmişten gelen evrensel bir sorun olup aynı zamanda bir insan hakları ihlalidir. (Kadına Yönelik Şiddet Algısı Kitabı, 2013) Kadınlara için temel bir sorun olan şiddetin; nedenlerinin ortaya konması ve bu nedenlere yönelik çözümler üretilmesi gerekmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2005 yılında yaptığı global çalışmanın sonucunda kadınların %35'inin şiddet gördüğü belirlenmiştir (WHO, Violence Against Women, 2013). Kadına şiddetin cinayet veya intihar gibi fatal sonuçları olabilir. Uygulanan fiziksel şiddet sonucunda bireylerin yaralanması ile sonuçlanabilir. Buna ek olarak, cinsel şiddetin sonucunda gebelik, gebelik ile ilişkili düşükler, jinekolojik problemler ve HIV gibi cinsel yolla bulaşan hastalıklar görülebilir. Kadına şiddetin sorumlularının büyük çoğunluğunun erkekler olduğu görülmüştür. Aile içi şiddete başvurduğunu söyleyen erkeklerin %40,2'sinin eşine, %40,7'sinin çocuklarına uyguladığı belirlenmiştir. Bu erkeklerle görüşme yapılarak nedeni sorulduğunda en çok alınan yanıt "terbiye amaçlı" uyguladıkları yönündedir ve yine aynı çalışmada erkeklerin %18,1'inin "Erkek evin reisidir, gerektiğinde şiddet uygulayabilir." şeklinde düşündüğü öğrenilmiştir (Kadına Yönelik Şiddet Algısı-Kadın ve Erkek Bakış Açılıyla, Dolunay ŞENOL, Sıtkı YILDIZ, Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları, Ankara: 2013). Araştırmada bireylerin sosyodemografik özelliklerini inceleyen bir anket, Kadına yönelik tutum ölçeği ve Şiddete eğilim ölçeği kullanılması planlanmaktadır.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı çalışma planlanmıştır. İzmir ili içerisindeki lise isim listesi alınıp rastgele küme örneklem yöntemi ile 16 okul seçilip bu okullarda lise dört dönem öğrencilerine yine rast gele seçilen bir sınıfa anketler uygulanacaktır. Araştırmada 3 ayrı anket çalışması yapılması planlanmaktadır. Bunlardan birincisi; bireylerin sosyodemografik özelliklerini inceleyen bir anket, ikincisi bireylerin kadına yönelik tutumlarını ölçen bir ölçek (Attitudes toward women scale), bir diğeri ise bireylerin şiddete eğilim düzeylerini ölçüldüğü bir ölçektir (Şiddete eğilim ölçeği).

Bulgular: Kadına yönelik şiddet, toplum içinde görülen şiddet türlerinin en önemlilerinden biridir. Çalışmalarda kadına psikolojik, cinsel, fiziksel ve sosyal birçok yönden şiddet uygulandığı görülmüştür. Şiddetin neden çalışmaları yanında sonuçları üzerinde de durulmuş ve cinayet, intihar, ölüm gibi çok ciddi sonuçlara neden olduğu görülmüştür.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma soruları:

1. Lise öğrencilerinin kadına yönelik tutumu nedir?
2. Şiddete eğilim düzeylerinin ölçülmesi sonucu davranış değişikliği oluşturabilecek müdahaleler yapılabilir mi?

SB - 08

Sigara bırakma sonrası ağızda kronik aft izlenen bir olgu

Onur ÖZTÜRK¹, Gülşah ÖZTÜRK², Mustafa ÜNAL², B. Murat YALÇIN²

¹ Samsun Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Birimi,

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı,

Giriş ve Amaç: Sigara bırakımı sonrası medikal takibin öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Sigara Bıraktırma Polikliniğine Nisan 2012'de değerlendirilmiştir.

Bulgular: 35 yaşında erkek hasta, evli, güvenlik görevlisi olarak çalışmakta. İlk görüşmede 18 yıldır sigara içen hastanın (paket/yıl 19,5) Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testinden aldığı skor 9 puan olarak değerlendirildi. Hasta daha önce iki kez sigara kendiliğinden bırakma girişiminde bulunduğunu (ilk bırakma süresi 9, ikincisi 6 ay sürmüştü) iki girişiminin de ağızda aft oluşması nedeniyle sonlandırdığını belirtti. Hastanın fizik bakışında ta= 125/85 mmHg, nabız=80/dak., Boy=167 cm, kilo=79 kg, BKİ=28,3 kg/m², bel çevresi=102 cm olarak saptandı. Hastanın diş sayısı eksikti, ağız mukozası ve oral kavitede başka bir patolojiye rastlanmadı. Diğer sistem bakıları doğaldı.

Hastanın yapılan kan tetkikleri (Vit b12 ve Vit b6 dâhil) normaldi. Hastaya motivasyonel görüşme ile bazı yaşam tarzı değişikliği önerilerinde bulunuldu. Bupropion, ilk üç gün için 1x1 ve sonrasında 2x1 dozdan başlandı. Beraberinde hastaya Dodex gargara 2x1 iki ay süre ile önerildi. Hasta polikliniğimize geldikten yaklaşık 14 gün sonra sigarayı bıraktı. İkinci ayda Dodex'i kullanmayı bıraktı ve ilk üç ay takipte yapılan rutin fizik bakı ve sorgularında herhangi bir oral problem saptanmadı. Sigaranın bırakılmasından sonraki altıncı ayda şiddetli ağız ağrısı ile tekrar başvuran hastanın dili üzerinde ve alt damağında yaklaşık 1 cm çaplı hiperemik ve eksüdalı multiple lezyonlar izlendi. Hastanın kan tetkikleri (Zn+, Vit b12 ve Vit b6 dâhil) bu kez de normal olarak izlendi. Hastaya Dodex kürü başlandı ve iki hafta sonra lezyonlarda azalma izlendi. Aftlar üç hafta içinde ortadan kalktı. Hastaya yaptırılan peterji testi negatif izlendi. Hasta sonrasında polikliniğe iki yıl içinde 4 kez daha ağızda ağrı ve aft şikâyeti ile başvurdu. Hastaya bu şikâyetleri için Zn+, Dodex kürü verildi ve ortalama iki haftada lezyonlarda azalma izlendi. Son başvurusunda oral lezyonlar nedeniyle artık yemek yiyemediğini belirten hastaya yemek öncesi Anestol pomad, Dodex gargara ve Nikotin sakızı (3x1 2 mg) başlandı.

Sonuç: Hasta takiptedir ve sigara içmemektedir.

Tartışma soruları:

1. Sigarayı bırakma sonucu gelişebilecek şikâyetler açısından aile hekimi tek başına yeterli midir, disiplinler arası konsültasyona gerek var mıdır?

SB - 09

Yüksek HDL düzeyleri diyabet gelişimi için bir risk faktörü olabilir mi?

Onur ÖZTÜRK¹, Bahadır YAZICIOĞLU², Gülşah EL-BÜKEN³, M. Derya DEMİRAĞ⁴, Mustafa OĞULLUK⁵,

¹ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Birimi,

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

³ Namik Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji Bilim Dalı,

⁴ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği,

⁵ Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Yıllardır bir çok hastalıkta HDL düzeyi yüksekliğinin iyi olduğu, hatta ne kadar yüksek olursa o kadar iyi olacağı ile ilgili yaygın bir görüş vardır. Bu görüşle ilintili olarak HDL yükseltici ilaçlar sıkça kullanılmakta, sıkça HDL yükseltici

medikal önerilerde bulunmaktadır. Son yıllarda yapılan bazı çalışmalarda görülmektedir ki HDL yüksekliği de tıpkı LDL yüksekliği gibi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Onat ve ark. (2009, TEKHARF çalışması) insanda ateroskleroz ve enflamasyona karşı en fazla koruyucu işleve sahip HDL parçacıklarının Türk yetişkinlerde önemli kusurlar içerdiğine ilişkin kanıtlar elde etmişler, bu durumun her iki cinsten diyabete yol açabildiğini, bunun yanı sıra metabolik sendroma da sebep olabildiğini ortaya koymuşlardır. Yine, Kontush ve ark (2008) yüksek HDL düzeylerinde görülebilecek yapısı değişmiş yüksek apolipoprotein A-I oranının tip 2 diyabete yol açabileceğini belirtmişlerdir. Biz bu çalışmada yüksek HDL düzeyleri ile diyabet arasında bir ilişki olup olmadığını saptamayı amaçladık.

Yöntem: Çalışmanın Aralık 14- Mart 15 tarihleri arası Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yapılması planlanmaktadır. İç hastalıkları polikliniklerine müracaat etmiş ve tetkik incelemeleri esnasında HDL değerleri incelenmiş hastalar çalışmaya dahil edilecektir. Olgular dosya no, cinsiyet, yaş, boy, kilogram, VKİ, kan basıncı, bel ve kalça çevresi, HDL, LDL, trigliserit, glikoz, diyabet- bozulmuş açlık glikozu varlığı, ailede diyabet öyküsü, mevcut diğer tanılar, statin kullanımı, mevcut ilaç kullanımı, alkol, sigara, spor açısından sorgulanacaktır. HDL düzeyi > 60 mg/dl olanlar çalışma grubunu, <60mg/dl olanlar ise kontrol grubunu oluşturacaktır. Çalışma maksatlı hastadan herhangi bir yeni tetkik istenmeyecektir. Verilerin analizinde SPSS 15.0 paket programı kullanılacaktır.

Bulgular: Çalışmada laboratuvar tetkikleri, demografik ve antropometrik özellikler ile kıyaslanacaktır. Ayrıca, çalışma ve kontrol grubu da kendi arasında kıyaslanacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları: Yüksek HDL düzeyinin diyabetle ilişkisini irdelemede bakılacak parametreler yeterli midir?

SB - 10

Kardiyak riski yüksek hastalarda depresyon sıklığının araştırılması

Fatih Ahmet KIZILKAYA¹, Tamer EDİRNE¹

¹ Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Yurtdışı kaynaklı yapılan birçok çalışma(ör: Barefoot and Schroll1996, Pratt et al 1996, Ford et al 1998, Sesso et al 1998, Pennix et al 1998, Fuce et al 2003...) Kardiyovasküler hastalıklar için depresyonun bağımsız bir risk faktörü olduğu belirlenmiştir. Framingham risk skoru halen tüm dünyada geçerliliği olan birinci basamakta oldukça kullanışlı bir kardiyak risk hesaplama aracıdır. Bu skala ile kişinin gelecek 10 yılki kardiyak riski hesaplanmaktadır. Depresyon; tüm dünyada giderek artan oranıyla WHOya göre 2020 de Koroner Arter Hastalığı ile beraber en fazla disabiliteye neden olacağı bildirilmektedir. Bununla birlikte depresyon, birinci basamak sağlık uygulamasında tanı konup tedavi edilmesi mümkün olan bir hastalıktır.

Yöntem: Çalışmada polikliniğe herhangi bir sebeple gelen 18 yaş üstü hastalara Framingham Risk skalası ile 10 yıllık kardiyak risk skoru hesaplanacaktır. Bu çerçevede sorulacak sorular ve hastadan istenecek tetkikler; a. Yaş b. Cinsiyet c. Total kolesterol d. HDL kolesterol e. Sigara içiciliği(evet/hayır) f. Sistolik Kan Basıncı g. HT nedeniyle tedavi alıp almadığı Bu skala ile Kardiyak risk oranı saptandıktan sonra her hastaya depresyon taraması için 2 sorudan oluşan PHQ-2 anketi uygulanacak, şayet (+) olarak değerlendirilirse 9 sorudan oluşan ve depresyon için diagnostik araç kabul edilen PHQ-9 anketi uygulanacaktır. Böylece

Framingham Kardiyak Risk skoru yüksek olan hastalarda ne sıklıkta depresyon olduğu araştırılacaktır.

Bulgular: Henüz fikir aşamasında olan, etik kurul hazırlığı yapılan bir çalışmadır

Sonuç: Henüz fikir aşamasında olan bir çalışmadır

SB - 11

Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi'ne Başvuran erişkinlerde D vitamini-KMD ilişkisinin değerlendirilmesi

Ceren TÜRKCAN ÇERÇİ¹, Ali ümit GEÇKİL¹, M. Gökhan EMİNSOY¹, Altuğ KUT¹, Fisun SÖZEN¹

¹ Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Ankara Hastanesi

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı Üniversite Hastanesi polikliniklerine başvuran erişkinlere çekilen Kemik Mineral Densitometrisi ile ölçülen D vitamini düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Araştırma kesitsel bir çalışma olup; 1 Eylül -31 Aralık 2013 tarihleri arasında Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Ankara Hastanesi'ne başvuran erişkin hastanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Hastaların D vitamin düzeyleri ile KMD'deki L2-L4 ve Femur Boyun T skorları karşılaştırılmıştır. Sonuçlar SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 59 kişi katılmış olup; %10,2'i erkek (n=6), %89,8'i ise kadındı. (n=53) (Şekil 1) Katılımcıların ortalama yaşı 56,76±14,3 idi. Katılımcılar 18-65 yaş aralığı arasındaydı. Katılımcıların ortalama D vitamini düzeyi 20,09±8,04 µg/L idi.D vitamini düzeyleri ayrıca gruplara ayrılarak incelendiğinde (1.grup <10 µg/L, 2.grup 10-20 µg/L, 3.grup 21-29 µg/L ve 4.grup ≥30 µg/L) hastaların çoğu (%49,2) 21-29 µg/L olan grupta yer alıyordu (Tablo 1). Ortalama T skorları ise L2-L4'te -1,5±1,2 iken Femur Boyun bölgesinde ölçülen değer -1,56±0,75 idi.

Sonuç: L2-L4'teki ve Femur Boyun bölgesinde ölçülen değerlerin T skorları ile D vitamini düzeyleri arasında ilişki bulunamamıştır (Sırasıyla p=0,76 ve p=0,09; p<0,05). Bu durumun nedeni T skorlarının D vitamini düzeyleri haricinde genel metabolik durum, mevcut kullanılan ilaçlar, eşlik eden hastalıklar gibi birçok etkene bağlı olarak değişmesiyle açıklanabilir. Bu nedenle bu etkenleri de dşlayacak şekilde çalışmanın daha büyük bir popülasyona genişletilmesi önerilmektedir.

Tartışma soruları:

1. Uzun dönemli D vitamini eksikliğinde kemik metabolizmasını değerlendirmede KMD dışında hangi başka etkin görüntüleme yöntemleri kullanılabilir?
2. Kemik metabolizmasında görüntülemeye saptanacak boyutta patolojilerin meydana gelebilmesi için ne kadar uzun süreli ve hangi düzeyin altında D vitamini eksikliği olması gerekmektedir?

SB - 12

Gebelerde sigara içme durumu ve sigara bırakmada sağlık çalışanlarının rolünün araştırılması-ara sonuçlar

Pınar KÖKSAL¹, Tevfik Tanju YILMAZER¹, Haluk Mergen¹, Kurtuluş ÖNGEL²

¹ İzmir Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

² İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş ve Amaç: Hamilelik sürecinde sigara kullanmak annede ve doğacak bebekte ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir. Çalışmamızdaki birincil amacımız sigara içmekte olan 15-49 yaş arasındaki kadınlarda gebelik süresince sigara içme davranışlarını etkileyen faktörleri ortaya koymak; ikincil olarak da sağlık çalışanlarının, sigara içen gebeleri sigaranın fetüse ve anneye zararları konusunda, bilgilendirme ve yönlendirme derece ve durumlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmanın evrenini 15-49 yaş arasındaki gebeler oluşturmuştur. Çalışmanın örnekleminin Evreni Bilinen Örneklem formülüne göre en az 329 kişi olması gerektiği belirlenmiştir. Bu çalışmada CDC (Center for Disease Control) nin uyguladığı; gebelikte risk değerlendirmesini ölçen PRAMS (Pregnancy Risk Assessment Measuring System) anketinin bütün kullanımı ile ilgili bölümü kullanılmıştır. Anket, CDC'nin yazılı olarak izni alındıktan sonra, aynı araştırmacı tarafından yüz yüze konuşma yöntemiyle 635 gebeye 1-31 Temmuz 2014 tarihleri arasında yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya dahil olan 635 gebeden 122'si (%19.2) gebelikte içmeye devam ettiğini belirtmiştir. Sigara içenlerin %81.1'ine gebelik kontrolleri sırasında sağlık çalışanı tarafından sigara içip içmediği sorulmuş, nasıl bırakacağı konusunda ise yalnızca %13.5'ine yönlendirmede bulunulmuştur. Sigaranın bebeğe verebileceği zararlar konusunda bilgilendirilen kesim ise %39.2 bulunmuştur. Yaş, eğitim düzeyi, iş, ek hastalık, çocuk sayısı ve ekonomik gelir seviyesinin gebelikte sigara kullanımı ve sigara bırakma üzerinde çok önemli bir rol oynamadığı görüldü. Gebelik dolayısıyla sigarayı bırakan 66 kişinin %74.2'sinin beraber yaşadığı kişilerden sigara içen olup, %43.9'unun yanında ve evde sigara içilmekte. Bu durum da çalışmamızın devamı olacak olan gebelik sonrası, postpartum annelerin tekrar sigaraya başlama ihtimalini artıracak durumlardandır.

Sonuç: Hastayı uzun dönemde sürekli takip edebilme fırsatı olan birinci basamak sağlık çalışanları sadece gebelere değil gebelik yaşındaki tüm bayanlara sigaranın zararları konusunda bilgi vermeli ve bırakmak isteyenlere bırakma yöntemleri konusunda destek olmalıdır. Gebelikte sigarayı bırakmayı başaran bayanlara postpartum dönemde de sigaradan uzak kalmaları konusunda yardım edilmelidir.

Tartışma soruları:

1. Gebelerde sigarayı bıraktırmada sağlık çalışanlarının rolü, sigara bırakmada gebeliğin fırsat olarak kullanılması, gebelik sonrası kadınlar neden yeniden sigaraya başlar

SB - 13

Birinci ve üçüncü basamaktan hizmet alan diyabetli bireylerin kronik bakım hizmetleri ile ilgili memnuniyetlerinin karşılaştırılması

Seda ÖZKAN BAŞER¹, Sevgi ÖZCAN¹,

¹ Çanakkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği,

Giriş ve Amaç: Kronik Bakım Modeli'nin özelliklerinden biri sağlık bakım ekibi ile hasta arasında verimli bir etkileşimin olmasıdır. Modele göre bilgi, beceri, güven ilişkisi ile motive edilmiş hasta ile hastalık konusunda gerekli olan uzmanlık, deneyim, bilgi ve kaynaklara sahip sağlık bakım ekibi birlikte hareket eder. Böylece en uygun tedavi ve izlem planlanarak bakım sonuçlarında ve kalitesinde iyileşme; sonuçta hasta memnuniyeti beklenir. Bu çalışmanın amacı, birinci ve üçüncü basamaktan hizmet alan diyabetli bireylerin kronik bakım hizmetleri ile ilgili memnuniyetlerini değerlendirerek aradaki farklılıkları saptamaktır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini ÇÜTF endokrinoloji polikliniğine başvuran diyabet hastaları ve Adana il merkezinde çalışan aile hekimliği uzmanları tarafından takip edilen diyabet hastaları oluşturacaktır. Araştırma öncesi gerekli izinler alınacaktır. Katılımcılara sosyodemografik bilgi formu ve kronik bakım modeline dayalı olarak 2005 yılında Glasgow ve arkadaşları tarafından geliştirilen Kronik Hastalık Bakımını Değerlendirme Ölçeği (Patient Assessment of Chronic Illness Care, PACIC) uygulanacaktır. Ölçek, kronik hastaların aldıkları bakımı kendilerinin değerlendirmesine olanak veren; sunulan bakımı hekim, hemşire ve diğer sağlık personeli boyutlarıyla ve ekip yaklaşımı doğrultusunda ele alan; aynı zamanda sağlık ekibinin kronik bakım modelini uygulamalarına entegre etmelerinde; sunulan bakımın düzenli, objektif ve tarafsız raporlandırılmasında; hastaların bakış açılarını tanılamada yardımcı olan, hasta merkezli bir araçtır. Ölçek 20 madde ve beş alt ölçekten oluşmaktadır. Türkçe geçerlik güvenilirliği 2011 yılında İncirkuş ve Nahcivan tarafından yapılmıştır. Anketler katılımcılarla yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanacaktır.

Bulgular: Çalışmada ölçeğin beş alt boyutuna verilen puanlar değerlendirilerek hangi boyutlarda sorun yaşandığı belirlenecek, birinci ve üçüncü basamaktan elde edilen veriler karşılaştırılacaktır. Ayrıca ölçek sonuçlarının katılımcıların sosyodemografik özellikleriyle ilişkisi incelenecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Örneklem kaç kişiden oluşmalıdır?,
2. Dahil etme hariç bırakma kriterlerimiz neler olmalı?,
3. Klinik parametrelerden hangilerini kullanalım? Biz mi ölçelim, dosyasındaki son ölçümleri mi kullanalım?

SB - 14

Sağlıklı yaşam biçimi davranışları kan basıncı kontrolünde ne kadar etkili?

Kemal MUSTAN¹, Aslıhan ÇİFLİK BOLLUK¹, Vildan MEVSİM¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Hipertansiyon (HT), vücutta çeşitli sistemlerde neden olduğu komplikasyonlar sonucunda yüksek morbidite ve mortaliteye neden olan 'kronik' bir hastalıktır. Dünyada her dört yetişkinden biri HT hastasıdır. Türkiye'de ise bu oran son araştırmalarda % 31,3 (TURDEP-II) ile % 31,8 (Patent) arasında değişmektedir. HT tedavisinde medikasyon ve yaşam tarzı değişikliği aynı etkinlikte yürütülmesi gereken tedavilerdir. HT hastalarının yaşam tarzı değişikliği sağlayabilmeleri ve sürdürülebilmeleri hastalığın kontrolü için önemlidir. Birinci basamakta HT hastalarının yaşam tarzı değişikliğinin durumu ve uyumun kan basıncına etkisi konusunda uluslararası literatürde sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, İzmir ilinde bulunan Aile Sağlığı Merkezlerine (ASM) başvuran HT tanılı hastalarda sağlıklı yaşam davranışlarının durumu ve kan basıncı üzerine etkisini saptamaktır.

Yöntem: Çalışma kesitsel analitik desende planlanmıştır. ASM'ye başvuran 338 HT tanılı hasta çalışmaya dahil edilecektir. Bu araştırmada veri toplamak için sosyo-demografik özellikleri sorgulayan sorular ve Walker ve ark. tarafından geliştirilen Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları (SYBD)-II ölçeğini içeren bir anket kullanılacaktır. Verilerin değerlendirilmesinde; t-test, ki-kare ve lojistik regresyon analizi kullanılacaktır. Anlamlılık düzeyi (p değeri) 0.05 olarak alınacaktır.

Bulgular: Bağımlı değişken olarak tansiyon arteryel ölçümü, bağımsız değişken olarak sosyo-demografik özellikler ve HT tanımlı hastaların sağlıklı yaşam biçimi davranışı ölçek puanı değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Örneklem seçimi konusundaki önerileriniz nelerdir?,
2. Sağlıklı yaşam tarzı ölçümü konusundaki önerileriniz nelerdir?,
3. Araştırmanın birinci basamakta uygulama zorlukları nasıl aşılabilir?

SB - 15

65 Yaş üstü bireylerde erişkin bağışıklamasında aile hekiminin verdiği danışmanlığın etkisi

Ayşen MERT BENĞİ¹, Vildan MEVSİM², M. Neslişah TAN³, Ediz YILDIRIM²

¹ Kemalpaşa Armutlu 6 Nolu ASM, 17. AHB. İzmir,

² Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç:Çocukluk döneminde olduğu gibi, erişkin yaş grubunda da aşılama ile bağışıklama, aile hekimlerinin önemli görevlerinden birisidir. Amerikan Mikrobiyoloji Akademisi'nin 2012'de yayınladığı Erişkin Aşılı Raporu'na göre ABD de her yıl 40 bin erişkin, aşı ile önlenilecek hastalıklar nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Erişkinlerin, yaş gruplarında değişmek üzere belirli aşılılarla bağışıklıklarının sağlanması zorunludur. Bu çalışmanın amacı; aile hekiminin, hizmet verdiği 65 yaş ve üstü hasta grubuna erişkin aşılı konusunda danışmanlık vermesinin, erişkin aşı oranlarını nasıl etkilediğini saptamaktır.

Yöntem: Araştırma bir müdahale çalışması olarak planlanmış olup, Ocak 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında, İzmir Kemalpaşa Armutlu 6 Nolu ASM 17. AHB'ye kayıtlı olup, hizmet alan 65 yaş ve üstü yaklaşık 350 bireye ulaşılması hedeflenmektedir. Ayrıca bir örneklem seçilmeyip tüm evrene ulaşılması hedeflenmektedir. Araştırma bir yıl süreyle devam edecektir. Aile hekimi tarafından 65 yaş ve üstü hizmet almaya gelen her bireyin, hazırlanan veri toplama formu doğrultusunda, sosyodemografik bilgileri, erişkin aşı bilgileri ve tutumları, bağışıklama durumları, özgeçmişleri sorgulanacaktır. Her birey için uygun olan ve yapılması gereken aşılılar belirlendikten sonra her birey bu aşılılar konusunda bilgilendirilecek ve kendisi için uygun aşılılar yazılmış olan aşı bilgilendirme kartı verilerek uygun tarihlerde aşıya davet edilecektir. Araştırma sonunda, bir yıl süresince çalışmaya katılan 65 yaş ve üstü bireylerin aşı olma durumları izlenecek ve araştırmanın bitiminde tüm veriler değerlendirilecektir. Veriler SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılarak değerlendirilecektir. p<0,05 anlamlı kabul edilecektir. İstatistik analizlerde tanımlayıcı analizler, bağımlı gruplarda Wilcoxon işaretli sıra testi uygulanacaktır.

H0: Aile hekiminin 65 yaş ve üzeri erişkinlerde erişkin bağışıklaması konusunda yaptığı müdahale bağışıklamayı arttırmaz. **H1:** Aile hekiminin 65 yaş ve üzeri erişkinlerde erişkin bağışıklaması konusunda yaptığı müdahale bağışıklamayı artırır.

Bulgular: Araştırmada bağımlı değişken olarak kişilerin aşı yaptırmaları, bağımsız değişkenler olarak sosyodemografik değişkenler, aşı uygulaması tercihleri, aşı uygulanmasının önündeki engeller değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma soruları:

1. Araştırmada veri toplama süresi uygun mudur?,

2. Böyle bir çalışma başka nasıl dizayn edilebilir?,

3. Böyle bir çalışmanın multisentrik yapılması ve planlanması için önerileriniz ne olur?

SB - 16

Erkeklerde postpartum depresyon görülmesi ve etkileyen faktörler

Çiğdem ALKAN¹, Candan KENDİR ÇOPURLAR², Aslıhan ÇİFLİK BOLLUK², Vildan MEVSİM¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Postpartum Depresyon (PPD), anne ve çocuğun sağlığını ciddi şekilde etkileyen ve dikkate alınması gereken bir hastalıktır. Yapılan çalışmalarda PPD'nin babalarda da görülebildiği bildirilmekte ve sanıldığı aksine oldukça çok sık görülmekte çoğu zaman da tanımlanamamaktadır. Uluslararası yapılan bazı çalışmalarda özellikle ilk 3-6. ay arasında 10 babadan birinde bazı çalışmalarda her 4 babadan birinde PPD depresyon görüldüğü belirtilmiştir. Yine yapılan çalışmalarda bunun genç babalarda daha sık olduğu, yeni sorumlulukların yüklenmesi, maddi kaygılar, iş koşulları ve stresi, ailede depresyon öyküsünün varlığı gibi durumlar tetikleyici bir unsur olarak kaydedilmiştir. Yurt dışında erkeklerde PPD depresyonla baş etmeye yönelik birçok sosyal yardımlaşma grupları mevcutken, kişinin baş edemediği durumlarda aile hekimi ile işbirliği içerisinde olması, aile hekiminden destek alabileceği, aile hekiminin olumlu yönlendirmeleri ile bu sürecin kontrolü, ciddi boyutlarda ise ilgili merkezlerle temas sağlanarak PPD depresyonun olumsuz etkilerinin azaltılabileceği vurgulanmıştır. Ülkemizde babalarda görülen PPD konusunda çalışmalar çok az sayıdadır. Bu çalışmanın amacı erkeklerde PPD depresyonu görülme durumu ve etkileyen faktörleri saptamaktır.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel analitik desen de planlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi sağlıklı çocuk polikliniğine 01.11.2014-01.03.2015 tarihleri arasında başvuran anne ve babalar araştırmaya dahil edilecektir. Veri toplama aracı olarak sosyodemografik veriler, çocuğa ait bilgileri ve depresyon risk faktörlerini sorgulayan soruları içeren anket formu ile Edinburg Postpartum Depresyon Ölçeği kullanılacaktır. Araştırmaya 6 aya kadar bebeği olan anne ve babalar dahil edilecektir. Veriler SPSS 15.0 istatistik programı kullanılarak tanımlayıcı analizler, khi kare, t testi, korelasyon ve lojistik regresyon analizleri yapılacaktır

Bulgular: Bağımlı değişken olarak Edinburg Postpartum Depresyon Ölçeği puan ortalaması, bağımsız değişken olarak sosyodemografik veriler, depresyon risk faktörleri kullanılacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Araştırma başka hangi ortamlarda uygulanabilir? 2
2. Dahil edilme ve hariç bırakma kriterleri neler olabilir?

SB - 17

Ankara ilinde itfaiye çalışanlarının genel sağlık durumları ve sigara içme alışkanlıkları

Gizem ÇOLAKOĞLU BİLGİN¹, Tijen ŞENGEZER¹, Adem ÖZKARA¹, Gamze BAL ERBAŞ¹, Ümmü Gülsüm YILDIZ¹, Bilgen ESMER¹

Giriş ve Amaç: Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne Başvuran İtfaiyecilerin Sağlık Durumları ve Sigara İçme Davranışları' isimli tez çalışmasının, Ankara ilinde itfaiye çalışanlarının sağlık durumlarının araştırılıp, sağlığın geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın önemi: İtfaiye çalışanlarının görevleri, yangınlara müdahale etmek, her türlü kaza, patlama, mahsur kalma vb durumlarda teknik kurtarma gerektiren olaylara müdahale etmek, su üstü ve su altında arama-kurtarma çalışmalarını yapmak, su baskınlarına müdahale etmek, doğal afetler ve olağanüstü durumlarda kurtarma çalışmalarına katılmak olduğundan, bu görevler çalışanlar için önemli ayrıcalıklar gerektirmektedir. Bu da itfaiyecinin sosyo kültürel durumu, fiziksel üstünlükleri, beden ve ruh sağlığı ile ilgilidir. Tüm bunlar itfaiye hizmetlerinin etkinliğinin ve kalitesinin artırılmasında önem arz etmektedir.

Yöntem: Araştırma gözlemsel tanımlayıcı tiptedir. Sıhhiye Semt Polikliniği Aile Hekimliği Polikliniğine rutin sağlık taraması için başvuran 881 itfaiye çalışanın tamamı çalışmaya dahil edilmiştir. Stajyerler ve öğretmenler çalışma dışında bırakılmıştır. Sıhhiye Semt Polikliniği Aile Hekimliği Polikliniğine rutin sağlık taraması için başvuran 881 itfaiye çalışanın Mart-Nisan-Mayıs 2014 tarihleri arasında anamnezleri alınmış olup, mesleki geçmişleri, bilinen kronik hastalıkları, ameliyat ve kaza geçirme durumları, sigara kullanımı sorgulanmış, fizik muayeneleri, tansiyon ölçümleri, kan, EKG, PA Akciğer grafisi, Solunum Fonksiyon Testi tetkikleri, KBB, Göz konsültasyonları yapılmıştır.

Çalışma Mart, Nisan ve Mayıs 2014 ayları içinde taramadan geçirilmiş itfaiye çalışanlarının sonuçlarından retrospektif olarak gerçekleştirilecektir. Çalışma kapsamında Ankara Numune Hastanesine başvuran itfaiyecilerin tamamı hedef kütlesi olarak alınmıştır. N=800 olarak değerlendirilip, evrendeki tüm bireyler örnekleme oluşturmaktadır. Evrende tam sayım yapılacaktır. Çeşitli nedenlerden dolayı cevap vermeyen bireyler kapsam dışında değerlendirilecektir. Bu çalışmada elde edilecek veriler Lisanslı SPSS 20.0 paket programı ile değerlendirilecektir. Verilerin ölçme düzeyine göre değişkenler arasındaki ilişkilere korelasyon analizi veya ki-kare bağımlılık testleri kullanılacaktır. Anlamlılık seviyesi olarak 0,05 kullanılacak olup, p<0,05 olması durumunda anlamlı farklılığın olduğu, p>0,05 olması durumunda anlamlı farklılığın olmadığı belirtilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Bulguların değerlendirilmesi ve istatistiksel analizler için ek öneriniz var mıdır?

SB - 18

Sağlıkta şiddet karşısında hekim duruşu-1; asistan cephesi

Rabia Adeviye AKTAŞ¹, Aysun BİÇER¹,

¹ Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi,

Giriş ve Amaç: Sağlık çalışanına yönelik şiddet tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gündem oluşturan, sorun teşkil eden, tartışılan ancak bir türlü çözülemeyen bir olgudur. Dünya Sağlık Örgütü 2002 tarihinde yayınladığı sağlık sektöründe şiddeti işaret eden çerçeve kılavuzda sağlıkta şiddetin son yıllarda bir momentum kazandığı ve hem gelişmiş hem de gelişmekte olan

ülkelerde öncelikli gündem konuları arasında yer aldığına dikkat çekmektedir.

Yöntem: Çalışmamız bir nitel araştırmadır ve veri eldesi, görüşme tekniği ile sağlanmıştır. Görüşme grupları cumhuriyet üniversitesi tıp fakültesi aile hekimliği asistanları, acil servis asistanları, sahada çalışan aile hekimleri ve acil servis hekimleri olarak planlanmıştır. Birebir görüşmeler standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formunda düzenlenmiştir. Odak grup görüşmesinde ise deneklerin birebir görüşmelerdeki ifadelerinde belirttikleri ancak görüşmeci tarafından çelişkili olduğu düşünülen iki konu başlığı gündeme getirilmiş ve deneklerin görüşleri sohbet ortamında değerlendirmeye alınmıştır. Verilen ifadeler deneklerin izni alınarak ses kayıt cihazına kaydedilmiştir.

Şu an itibarıyla çalışmanın aile hekimliği asistanları birebir ve odak grup görüşmeleri etabı tamamlanmıştır. Buna göre, çalışmaya dahil edilen toplam 12 aile hekimliği asistanının tamamı sağlık çalışanına şiddette artış olduğu görüşünde hemfikir. Asistanların tamamı, bu durumun başlıca nedenleri arasında, yanlış politik söylemler neticesinde hekimlik mesleğinin itibar kaybetmesini dile getirdiler. Deneklerin yüzde yetmiş beşi hasta hakları hakkında hiç bir şey bilmediğini ifade etti. Yine deneklerin yüzde seksen beşi sağlık çalışanı olarak ne gibi haklara sahip olduğu konusunda bilgisi olmadığını belirtti. Deneklerin tamamı meslek hayatları boyunca en az bir kez mağdur ya da tanık olarak sağlık çalışanına yönelik bir şiddet olayıyla karşılaştıklarını söylediler. Ancak deneklerin yalnız bir tanesi konu ile ilgili yasal şikayet sürecinde yer aldığını belirtti.

Bulgular: Elde edilen sonuçlara göre hekimler sağlıkta şiddet olgusunun günden güne büyüdüğü ve kontrol edilemez hale geldiği görüşündeler. Yasal düzenlemelerin ve yaptırımların bu konuda yetersiz olduğunu düşünüyorlar ancak kendileri de bu konudaki yasal düzenlemeler, haklar ve cezalar konusunda yeterli bilgiye sahip değiller. Yasal hak arayışı sürecinde bulunma konusunda istekli de değiller.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Sağlıkta şiddetin "nasıl"ının değil "niçin"inin sorgulandığı bir araştırma için kullandığımız yöntem uygun mudur?
2. Çalışmayı hekim dışı sağlık sektörü çalışanlarını da kapsayacak şekilde genişletmeyi düşündüğümüzde (hemşire, hasta bakıcı, tıbbi dokümantasyon ve sekreteryaya çalışanı, sağlık kurumu işletmecisi, idareci v.s) ilave etmemizi önereceğiniz görüşme soruları var mıdır?
3. Sağlıkta şiddetin nedenini sorgularken şiddeti uygulayan hasta ve hasta yakınları cephesini de benzer ölçekli bir çalışmaya dahil etmenin ne gibi artıları ya da eksileri olur?

SB - 19

Kendi evi ve huzurevinde yaşayan yaşlılarda denge ve yürüme skorları ile düşme riskinin karşılaştırılması

Enes GÜMÜŞ¹, İsmail ARSLAN¹, Oğuz TEKİN¹, İzzet FİDANCI¹, Şükrü Ümit EREN¹, Salih DİLBİR¹, Kamile ŞAHİN¹

¹ Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Bu çalışmada 65 yaş üstü bireylerde Tinetti yürüme ve denge testi kullanılarak kişilerin düşme ve femur kırığı riski yönünden değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Araştırmaya 17 Mart 2014 - 05 Eylül 2014 tarihleri arasında S.B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniğine başvuran ve huzurevlerinde yaşamakta olan 65 yaş üstü hastalardan çalışmaya katılmayı kabul edenlerin yazılı onamı alındıktan sonra Tinetti denge ve yürüme testi uygulanarak yürütüldü. Veriler SPSS 16.0 istatistik programı ile analiz edildi. Faktör skorlarının genel ortalaması ile ölçeğin total skoru hesaplandı. Faktörlerin birbiri üzerine etkileri Faktöryel Anova testi ile analiz edildi. Çalışma grubunun yaş gruplarına göre dağılımı gibi özellikler deskriptif tipte analizlerle (sayı, yüzde, ortalama v.s) ortaya kondu. İkili bağımsız grup karşılaştırmaları Mann-Whitney-U gruplar testi ile yapıldı.

Bulgular: Yaşlı bireylerin Tinetti test skorlarını incelediğimizde Geriatrik depresyon skalası skorları, katılımcıların yaşlarının ileri olmasının, daha önce düşme hikayesi olup olmasının yanı sıra, yaşlıların ikamet ettikleri mekan olarak huzur evinde kalmalarının da skorlara etki ettiğini gözledik. Geriatrik depresyon skalası skorunun yüksek olmasının kişinin Tinetti denge ve toplam skoru üzerine etkili olduğu görüldü. Yaşanılan mekan olarak huzurevinde ikamet etmenin de Tinetti denge(Huzurevi:10.22, Kendi evi:12.67) ve toplam skor (Huzurevi:19.32, Kendi evi:22.63) üzerine etkisi saptandı. Daha önceki düşme hikâyesinin ve ileri yaştan Tinetti denge, yürüme ve toplam skoru üzerine etkili olduğu saptandı.

Sonuç: Ülkemizdeki yaşlı nüfusun yıllar geçtikçe artış göstermesi 'yaşlılarda düşme' konusuna birinci basamak hekimleri olarak özel önem göstermemizi gerektirmektedir. Tinetti yürüme ve denge testi birinci basamakta kolaylıkla uygulanabilecek ve riski yüksek olarak saptanan hastaların risk faktörleri üzerine eğilmemiz açısından bize yol gösterecek bir test olarak tespit edilmiştir. Çalışmamızda yaşlılıkta düşme ile ilgili bulmuş olduğumuz risk faktörlerinin de yapılabilecek risk değerlendirmesinde yol gösterici olabileceğini düşünmekteyiz.

Tartışma Soruları:

1. Yaşlılarda düşmeyi etkileyen faktörler nelerdir? Huzurevlerinin yaşlılar için güven durumu nedir?

SB - 20

Tıp öğrencileri LGBT bireylerin sağlık gereksinimlerini karşılamakta kendilerini nasıl değerlendiriyorlar?

Ülkü BULUT¹, Selin BOZDAĞ², Demet ÇELİKKAYA³, Dilek GÜLDAL¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği,

¹ Kocaeli Devlet Hastanesi,

¹ Tepecik EAH

Giriş ve Amaç: LGBT (ya da GLBT), 'lezbiyen', 'gey', 'biseksüel' ve 'transgender' kelimelerinin baş harfleridir. İngiltere'de yapılan çalışmalarda veri toplama sırasında cinselliğin bir değişken olarak kabul edilmemesi nedeniyle LGBT bireylerin sağlığı konusunda tam bir fikir oluşturacak düzeyde veri bulunmamaktadır. Yapılmış çalışmalar belli sağlık sorunları konusunda bir fark yokken, LGBT bireylerin genellikle daha sağlıklı olduğunu, önemli hastalıklar, kanser, uzun dönem sağlık konusunda bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir. Bununla birlikte mental sağlık durumu açısından depresyon, anksiyete ve özkıyım düşüncesinin LGBT bireylerde genel popülasyona göre 2-3 kat fazla olduğu görülmüştür. Çalışmalarda

LGBT hastalar ile sağlık profesyonelleri arasında homofobi, heteroseksüel olduğuna dair varsayımlar, bilgi eksikliği, yanlış anlaşılma, aşırı odaklanma gibi nedenlerle engeller olduğu gösterilmiştir. Kurumsal engeller arasında da heteroseksüel olduğuna dair varsayım, uygunsuz sevkler, hasta bilgisinin gizliliğine dikkat edilmemesi, bakımın sürekli olmaması, LGBT özgün sağlık hizmetinin olmaması, ilgili psiko-seksüel eğitimin eksikliği gibi nedenler sayılabilir. LGBT bireylerin sağlık gereksinimleri ile ilgili bilgilerin temeli şüphesiz tıp eğitimi sırasında atılmalıdır. Tıp fakültesi öğrencilerinin LGBT hastalarla ilgili bilgi ve tutumlarının araştırıldığı bir çalışmada homoseksüelikle ilgili bilgi ve tutumlarının; öğrencilerin ırk, politik görüş, dini inanışları ve LGBT bir arkadaşa sahip olma durumuna göre değişiklik gösterdiği yayınlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamız tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin LGBT bireylerin sağlık ihtiyaçları ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını belirleyebilmek amacıyla AAFP rehberinden ve literatürden faydalanılarak hazırlanan anket aracılığı ile veri toplayacağımız kesitsel-analitik bir çalışmadır. Kişilerin yaş, cinsiyet, ailede LGBT birey bulunup bulunmaması dışında herhangi bir kişisel bilgisi alınmayacaktır. Çalışmamızda kullanılacak olan anket formu üniversiteye ait web sitesinde yer alan anketler bölümüne gerekli izinler sonrası yüklenecek ve tüm son sınıf öğrencilere ulaşılmaya çalışılacaktır.

Bulgular: Çalışma öneri aşamasındadır

Sonuç: Çalışma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Anket uygulama yöntemi olarak internet uygun/yeterli midir? birebir uygulama gerekmektedir? ,
2. Bilgi-duygu durumları ile ilgili ankete eklemek istediğiniz soru var mıdır?

SB - 21

Helikobakter pilori pozitif hastalarda tekrarlayan aftöz ülserasyonların görülme sıklığı ve etyolojisi

Ayşe NESLİN AKKOCA¹, Zeynep Tuğba ÖZDEMİR², Serdar YANIK³, Seçil GÜNHAR ARICA⁴, Hülya YALÇIN⁵, Gül SOYLU ÖZLER⁶

¹ Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Hatay,

² Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları A. D, Yozgat,

³ İskenderun Devlet Hastanesi, Patoloji Kliniği, Hatay,

⁴ İstanbul Okmeydanı E. A. H. ,Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul,

⁵ Mustafa Kemal Üniversitesi, Nükleer Tıp A.D, Hatay,

⁶ Mustafa Kemal Üniversitesi, KBB A.D, Hatay,

Giriş ve Amaç: Tekrarlayan aftöz ülserasyonlar(TAÜ) oral mukozada ağrılı ve rekürren ülserasyonlarla karakterize bir hastalıktır. Etiyopatogenezi tam olarak bilinmeyen bir hastalık olup zamanlarda helicobakter pilorinin rolü(HP) ve birlikteliği üzerinde durulmaktadır. Araştırmamızda HP pozitif hastalarda TAÜ sıklığı ve etyolojik faktörler araştırılmıştır.

Yöntem: Nükleer Tıp A.D. başvuran Helikobakter pilori pozitif bulunan 64 hastanın sosyodemografik özellikleri ve TAÜ etyolojisini gösteren anket formu hastalara uygulandı.

Bulgular: C-14 üre nefes testi ile HP enfeksiyonu olduğu tespit edilen 64 hastada; Sosyodemografik özellikler: yaş ortalaması

54,1±19,3;cinsiyet K35(%54,7),E29(%45,3). Sigara içen oranı %65,6bulundu. TAÜ görülme sıklığı; Son bir yılda ağız içinde %43,8 1-3 adet, %35,93 den çok sayıda aft geçirdiği görüldü. TAÜ özelliklerine göre: yerleşim yeri; dil% 35,9 dudak yanak dil birlikte görüldüğü %28,1, bademcik ve diş etinde hiç görülmediği bulundu. Aftların tipi: minör aft(yılda 1) %42, majör aft(yılda birden fazla) %51,6, herpetiform %6,4 olduğu bulundu. Sebep olduğu şikayetler: ağrı, yutma, yeme güçlüğü birlikteliği %40,6, bunlara ek olarak iştahsızlık ve konuşmada zorluk birlikteliği %46,9 bulundu. Tad almada değişiklik bazen %35,9, çoğunlukla %28,1 bulundu. Sebep olduğu ağrının derece ortalaması (on üzerinden puanlama) 7,39±1,54 bulundu. Son bir yıl içindeki aft sayısı ile ağrı derecesi arasındaki ilişki anlamlı bulundu. Aftın türüne göre ağrı derecesinin değiştiği minör ve majör aftlarla herpetiform aftlar arasında hastaların ağrı derecesinin herpetiform aftta daha yüksek tanımlandığı görüldü. (p<0,05) TAÜ aile öyküsü olan %32,8 bulundu. TAÜ ve GÖR (gastroözafajiyelreflü) birlikteliği; %68,7 bulundu. Ses kısıklığı veya sesde çatlama olan %51,6 tespit edildi. TAÜ sigara ile olan ilişkisi: sigara içenler, içmeyenler ve tekrar başlayanlar arasında aftın türü farklılık göstermiyordu. Major ve herpetiform aftı olanların çoğunluğu sigara içiyordu. Fakat istatistiksel olarak anlamlı değildi (p>0,05).

Sonuç: Helicobacterpylori pozitif olan hastalarda TAÜ görülme sıklığının ve reflüsü olan kişilerde TAÜ görülme oranının yüksek olması HP nin TAÜ etyolojisinde etken olabileceğini düşündürmektedir.

SB - 22

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi'nde çalışan hekimlerin mesleki memnuniyet düzeylerinin ve mesleki memnuniyet düzeyini etkileyen faktörlerin belirlenmesi

Yasemin Ceren DEMİREL¹, Burak DEMİREL¹, Zeynep AY¹, Gökçenur UTLU¹, Süleyman ALBAŞ¹, Hüseyin CAN¹

¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Toplumda sağlık hizmeti sağlamada karar verici konumda bulunan doktorların çalışma memnuniyetlerinin hekimin verdiği sağlık hizmeti, iletişim içerisinde olduğu hasta ve diğer çalışanlar üzerinde de etkisi bulunmaktadır. Çalışmamızda doktorların mesleki memnuniyet düzeylerini ve memnuniyetlerini etkileyen faktörleri belirleyerek, hangi faktörlerin memnuniyeti ne düzeyde etkilediği ve varsa değiştirilebilir faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma kesitsel nitelikte olup, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesinde görev yapmakta olan asistan ve uzman hekimler üzerinde yapılacaktır. Hastane verileri üzerinden çalışan hekim sayısı belirlenip, evrenin tamamına ulaşılması ve çalışmanın altı aylık sürede (01.12.2014-01.06.2015) bitirilmesi hedeflenmektedir. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup, anketlerin yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanması planlanmaktadır. Çalışmada memnuniyeti etkileyen faktörler üç ana grupta incelenecektir: 1. Doktorun kendisiyle ilgili faktörler (yaş, eğitim durumu, medeni hali, çocuk sahibi olup olmadığı, sağlık durumu, ne zamandır bu mesleği yaptığı, meslek seçimini nasıl yaptığı vb.), 2. İşin kendisiyle ilgili faktörler (alınan sorumluluk, iş yükü, nöbet sayısı, ekonomik gelir, işteki çalışma pozisyonu, ödül/terfi koşulları vb.), 3.

Çevresel faktörler (diğer çalışanlarla iletişim, çalışma alanının fiziki koşulları, çalıştığı il/ilçe vb.) Uygulanacak veri formları; Araştırmacı tarafından uygun literatür taranarak hazırlanan sosyodemografik veri formu, Minnesota İş Doyumu Ölçeği, Beck Anksiyete Envanteri olarak planlanmıştır. Araştırma için hastanemizin Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan onay alınacaktır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ve kullanılan ölçekler konusundaki görüşleriniz nelerdir?
2. Hedef çalışma grubu ve istatistiksel analizler için ek önerileriniz var mıdır?

SB - 23

Hastalar ilaç kullanımına nasıl karar veriyor?

Aslıhan ÇİFLİK BOLLUK¹, Kemal MUSTAN¹, Kübra CAN¹, Vildan MEVSİM¹,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: Günümüzde uygulanmakta olan tedavi seçeneklerinin önemli bir kısmını ilaçlar oluşturmaktadır. Gün geçtikçe ilaç sayısı ve çeşitliliği artmıştır. Bununla birlikte ilaçlara ulaşım da kolaylaşmış ve gereksiz ilaç kullanımı, yanlış ilaç kullanımı, ilaç etkileşimleri, ilaç israfı gibi sorunlara yol açmıştır. Türkiye'de akılcı ilaç kullanımı konusunda pek çok çalışma ve uygulama yapılmasına rağmen halen istenen düzeyde değildir. Akılcı ilaç kullanımı konusunda yapılan araştırmalar hekimlerin ilaç yazımları ve hastaların retrospektif olarak ilaç kullanımı konusunda neler yaptıkları açısından değerlendirmektedir. Bizim çalışmamızda araştırma eczanelerde uygulanarak hastanın direkt ilaç temini için geldiği anda ve aldığı ilaç üzerinden yapılacağı için daha güvenilir sonuçlar ortaya çıkacağı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, herhangi bir nedenle ilaç ihtiyacı olup eczaneye başvuran kişilerin ilaç kullanımına nasıl karar verdikleri ve kullanacağı ilaç ile ilgili bilgi düzeyini ölçmektir.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel analitik araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmaya İzmir ilinde Narlıdere ve Balçova ilçelerinde seçilen 10 eczaneye, belli bir tarih aralığında, 18 yaş üzeri ilaç almak için başvuran hastalar dahil edilecektir. Araştırmaya dahil edilen hastalara yüz yüze görüşme yöntemiyle, hazırlanan veri kayıt formu doğrultusunda, sosyodemografik verileri, hastanın almak için geldiği ilaçlar ve bu ilaçlar hakkında bilgi tutum ve davranışı sorgulayan soruları sorulacaktır. Veriler SPSS 15.0 paket programında değerlendirilecek ve istatistiksel analizler olarak tanımlayıcı analizler, ki-kare, t testi ve lojistik regresyon analizi yapılacaktır.

Bulgular: Bağımlı değişkenler olarak hastaların kullandıkları ilaç hakkındaki bilgi tutum ve davranışı, bağımsız değişkenler olarak sosyodemografik değişkenler, kullandığı ilaçlar değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Bu araştırma farklı bir yöntem ile yapılabilir mi?
2. Örneklem seçimi konusunda neler önerilebilir?

SB - 24

Türkiye'deki aile hekimliği asistanları ve genç aile hekimliği uzmanlarının iletişim platformu Familya'nın üye profili

Demet MERDER COŞKUN¹, Merve PEKER², Halil Volkan TEKAYAK³, Candan KENDİR ÇOPURLAR⁴, Irmak TOKERİ⁵

- ¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği AD,
² Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği AD,
³ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği AD,
⁴ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği AD,
⁵ Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Familya, TAHUD (Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği) İstanbul Şubesi üyesi aile hekimliği asistanlarının iletişim ihtiyacı sonucu 2009 yılında kurulmuştur. Ülke genelinde çalışan aile hekimliği asistanları ve genç aile hekimliği uzmanlarını da bünyesine katarak ulusal bir iletişim platformu olmayı başarmıştır. Familya, aile hekimliği disiplinini daha iyi tanıtmayı, asistanlar ve uzmanlar arası dayanışmayı arttırmayı, üyelerinin mesleki, sosyal ve kültürel gelişimini sağlamayı amaçlamaktadır. Türkiye'deki genç aile hekimlerini temsil eden Familya'nın incelenmesi, aile hekimliği uzmanlık dalını seçen hekimler hakkında da bilgi sağlar. Bu çalışmamızın amacı Familya üyelerinin özelliklerini incelemektir.

Yöntem: Çalışmamız tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Familya'ya üye olan tüm hekimler çalışmamızın evrenini oluşturmaktadır. Ekim 2013-Ekim 2014 tarihleri arasında Familya Başvuru veya Bilgi Güncelleme Formunu dolduran üyeler çalışmamıza dahil edildi. Formlardan elde edilen veriler SPSS 16 ile analiz edildi. Üyelerin sosyo-demografik verileri, hekimlik süreleri, asistanlık ve uzmanlık süreleri, mezun oldukları fakülteler, uzmanlık eğitimi aldıkları kurumlar ve çalışmakta oldukları iller değerlendirildi.

Bulgular: 853 Familya üyesinin %62.4'ü (n:532) son bir yılda form doldurmuştu. Üyelerin %64.9'u (n:344) kadındı. Üyelerin ortalama hekimlik süresi 6.4±3.8 yıl, asistanların ortalama asistanlık süresi 1.7±0.8 yıl, uzmanların ortalama uzmanlık süresi 2.9±1.9 yıldır. Üyelerin mezun oldukları tıp fakültelerine göre dağılımı incelendiğinde en çok üyenin %7.9 (n:41) oranında Ege Üniversitesi'nden ve üyelerin %72.8 (n:386) 'inin aile hekimliği anabilim dalı bulunan bir fakülteden mezun olduğu görüldü. Üyelerin uzmanlık eğitimi aldıkları kurumlara göre dağılımları incelendiğinde en çok üyenin %11.9 (n:63) oranında İzmir Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi'nde eğitim aldıkları, ayrıca üyelerin %56.8(n:301) 'inin uzmanlık eğitimi için üniversite hastanelerini tercih ettikleri görüldü. Üyelerin çalıştıkları illere göre üye dağılımına bakıldığında en çok asistan üye bulunan il İstanbul(%27.9), en çok uzman üye bulunan il İzmir(%10.3)'di.

Sonuç: Çalışmamızda Familya üyelerin çoğunluğunun aile hekimliği anabilim dalı bulunan tıp fakültelerinden mezun olduğu görüldü. Bu durum, aile hekimliği uzmanlık eğitimi tercih etmede etkili bir faktör olabilir. Familya'nın farklı açılardan incelendiği başka çalışmalara da ihtiyaç vardır.

Tartışma Soruları:

1. Asistan ve genç uzmanlardan oluşan bir iletişim platformunun olması aile hekimliği uzmanlık dalını böyle bir

yapılanması olmayan diğer branşlara göre avantajlı duruma getirir mi, Uzmanlık dalı olarak aile hekimliğinin seçilmesinde mezun olunan fakültedeki aile hekimliği anabilim dalının rolü nedir, Familya grubuna dahil olmanın üyelere sağladığı avantajlar nelerdir

SB - 25

Çocuklarında kronik hastalık olan kişilerin ebeveynliğe bakış açılarının değerlendirilmesi

Kamile ŞAHİN¹, İsmail ARSLAN¹, Oğuz TEKİN¹, Enes GÜMÜŞ¹, Elif CİRİT¹

¹ Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç: Yapılan bu çalışmanın amacı, biyopsikososyal yaklaşım çerçevesinde, çocuklarında kronik hastalık olan kişilerde ebeveynliğe bakışı değerlendirmektir.

Yöntem: 05/04/2013 ile 29/04/2014 tarihleri arasında S.B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi 'Aile Hekimliği' ve 'Çocuk Hastalıkları' polikliniklerine başvuran, çocuklarında kronik hastalık olan ve olmayan kişilere demografik veriler ve 'Ebeveynliğe Bakış Ölçeği' ile ilgili toplam 48 soru içeren anket uygulandı. Uygun şekilde doldurulan 194 anket değerlendirmeye alındı. 'Hedef ve İdealler' faktörü üzerine 'Eğitim Yılı'nın etkili olduğu görüldü. Bu iki faktör arasında pozitif korelasyon olduğu belirlendi. 'Çocukla İlgili Görüşler' faktörü üzerine 'Çocuklarda Kronik Hastalık Olması' durumunun etkili olduğu görüldü. Çocuğunda kronik hastalığı olan ebeveynlerin skorlarının, olmayan ebeveynlerden daha yüksek olduğu belirlendi. 'Fiziksel Yeterlilik (FY)' faktörü üzerine cinsiyet, yaş ve gelir düzeyinin etkili olduğu görüldü. Erkeklerin FY skorlarının, kadınların FY skorlarından daha yüksek olduğu tespit edildi. Yaş artışının, FY faktör skorunu negatif yönde etkilemekte olduğu görüldü. Gelir artışının, FY faktör skorunu pozitif yönde etkilemekte olduğu görüldü. 'Evliliğe Bakış' faktörünü etkileyebilecek faktörler bir arada analiz edildiğinde 'Cinsiyet'in etkili olduğu görüldü. Erkeklerin skorlarının, kadınların skorlarından daha yüksek olduğu tespit edildi. 'Ekonomik Durum' faktörünü 'Gelir Düzeyi'nin pozitif yönde etkilediği bulundu. 'Sosyal Tutum' faktörünü 'Toplam Eğitim Süresi'nin pozitif yönde etkilediği görüldü.

Bulgular: Bu çalışma ile kronik hastalıklı çocuğu olan kişilerin ebeveynliğe bakışları ortaya konulmaktadır. Ebeveynliğe bakış için ortaya konulan olumlu ve olumsuz faktörler, bu konuda dikkate alınması gereken unsurlardır. Bu unsurlar arasında özellikle bu çalışmanın temel konusunu teşkil eden 'Çocuklarda Kronik Hastalık Olup Olmaması' faktörü ve bu faktörün ebeveynlik tutumlarına etkisi, bu alanda çalışanlara ışık tutabilecek mahiyettedir. Çalışmanın ve bu çalışmada kullanılan 'Ebeveynlik Bakış Ölçeği'nin ileride bu konuda yapılacak olan çalışmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

Sonuç: Öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Aile de kronik hastalığı olan birinin olmasının aile üzerinde oluşturduğu etkiler nelerdir?

SB - 26

Bir üniversite hastanesinde yer alan aile hekimliği

poliklinik hizmeti hastalar tarafından nasıl algılanıyor?

Mehmet AKMAN¹, Sıla YILMAZ¹, Serap ÇİFÇİLİ¹, Nesim TÜGEN¹, Sibel SAKARYA²

¹ Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim Araştırma Hastanesi,

² Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.

Giriş ve Amaç: Tüm Türkiye’de 2010 yılı sonu itibarıyla aile hekimliği uygulamasına geçilmiştir. Bununla birlikte 90’lı yıllardan itibaren 3. Basamakta aile hekimliği poliklinik hizmeti verilmektedir. Bu araştırmada; Marmara Üniversitesi aile hekimliği polikliniği özelinde hastaların 3. Basamakta var olan aile hekimliği polikliniklerini algılayışları, tercih nedenleri ve yaşadıkları deneyimlerin incelenmesi planlanmıştır.

Yöntem: Son altı ay içinde kliniğimize ve son 6 ay içerisinde kayıtlı olduğu Aile Sağlığı Merkezi (ASM)’ne en az bir ziyaret gerçekleştirmiş hastalardan seçilmiş 6-8 kişilik odak grupların oluşturulması ve cinsiyet açısından karma olmamaları planlanmıştır. Odak gruplara çalışmaya katılmak için onam vermiş hastalar alınmıştır. Odak grup oturumlarında bir görüşme ve bir gözlemci bulunmuş, oturumda ses kaydı yapılmıştır. Oturumlar 40-50 dakika olarak planlanmıştır. Ses kayıtlarının birebir transkriptleri dökülmüştür ve tematik analizleri yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri yeni bir tema ortaya çıkmayana dek devam edilmiştir.

Bulgular: Katılımcılara göre “aile hekimi”; kendilerine yakın gördükleri, tüm şikayetlerini anlayan, gerektiğinde yönlendiren ve tüm aile bireylerine bakan aynı zamanda iyi bir iletişim kurdukları hekimdir. Hastaların MÜTF Aile Hekimliği’ni tercih etme sebepleri arasında tetkik yaptırmak, diğer polikliniklerden randevu alamamış olmak, tavsiye nedeniyle gelmek ve ilaç yazdırmak ön plana çıkmaktadır. Katılımcıların ASM ile MÜTF Aile Hekimliği Polikliniği’ni yaşadıkları sağlık hizmet deneyimi açısından karşılaştırdıkları transkript bölümleri incelendiğinde öne çıkan üç başlık görülmüştür: 1-Sağlık personelinin niteliği : MÜTF aile hekimliği polikliniğinde hizmet sunumunun hocalar denetiminde yapılması nedeniyle buradaki hizmet sunucuları daha nitelikli bulmaktadırlar. 2-Kurumsal Özellikler: Hastaneye daha çok büyük sağlık sorunları için ve tetkik imkanı genişliğinden dolayı tercih ettiklerini ;ASM ‘yi ise sağlık ocağı olarak gördüklerini ve küçük sağlık sorunlarında başvurduklarını belirtmişlerdir . “Hastane” daha fazla güven duyulmasını sağlamaktadır. 3-Sağlık Hizmet Sunumu : MÜTF Aile Hekimliği Polikliniği’nde ASM ye göre yeterli düzeyde bir muayene ,daha iyi bir iletişim ve yönlendirme olduğunu belirtirken aynı hekimden hizmet almaya dayalı sürekliliğin ASM ‘lerde daha iyi olduğu belirtilmiştir.

Sonuç: Üniversite hastanesi içerisinde yer alan aile hekimliği polikliniğinin hem 1. Basamaktan 2 basamağa hem de hastane içerisinde yan dal poliklinikleri arasında sağlık hizmetinin koordinasyonu için önemli işlevler üstlendiği hastalar tarafından belirtilmiştir. Ayrıca hastaların gözünde ASM algısının sağlık ocağı kavramından, aile hekimliği anabilim dalı polikliniğine yönelik algının da eğitim ve araştırma hastanesi kavramından etkilendiği görülmüştür.

SB - 27

Bir çeşit mobbing: İşyerinde cinsel taciz

İzzet Akın TÜTÜNCÜLER¹, Özden GÖKDEMİR YAZAR¹, Muhter ÇOLAK¹, Dilek GÜLDAL¹,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: İş yerinde yıldırma (mobbing), en genel tanımı ile birinin veya birkaç kişinin, bir veya daha fazla kişi tarafından, ortalama altı ay boyunca, düzenli olarak, duygusal yönden yaralayıcı davranışlara maruz bırakılmasıdır. Yıldırma, hedef seçilen kişiye düşmanca ve ahlak dışı uygulanır. Bunun sonucunda kişi, örgüt içinde savunmasız kalır ve yardım alamaz. Bir iş yerinde yıldırmadan söz edebilmek için, buna maruz kalan kişinin karşılaştığı olumsuz davranışlardan kendini koruyamayacak duruma gelmesi gerekir. İş yerinde yıldırma genellikle daha düşük pozisyonda çalışana uygulanır. Öte yandan, aynı düzeyde çalışanlar arasında da yaşanır. Ancak böyle durumlarda mağdur, kendini savunamayacak biçimde daha düşük pozisyona itilir. Alan yazında az yer almakla birlikte, astları tarafından yıldırılmaya çalışılan üstler de bulunmaktadır. Türkiye’de yapılan çalışmalar da (sağlık, eğitim ve güvenlik sektörlerinde) 944 kişinin %55’inin son bir yıl içinde işyerinde psikolojik taciz davranışları ile karşılaştığı; %47’sinin ise bu davranışlara tanık olduğu belirlendi. Bir başka araştırmada; alt pozisyonda çalışan tacizcilerin “işe ilişkin kararları sorgulama”, “soru ve talepleri yanıtız bırakma” ve “mağdur yokmuş gibi davranma” gibi davranışları; eşdeğer pozisyondaki tacizcilerin, “yapılan işi eleştirme, hataları tekrar tekrar gündeme getirme”, “siyasi ve dini görüşler nedeniyle sözlü/sözsüz saldırı yönelme”, “kutlamalara çağırma”, “e-posta ya da ofise aşağılayıcı resim veya yazılar gönderme” gibi davranışları daha sık yönelttikleri görüldü. Birçok çalışmada psikolojik tacizden söz edilmiş olsa da cinsel ayrımcılığa dayanan aşağılama/aşağılanmadan söz edilmemektedir. Kaldı ki cinsel taciz çoğu zaman gizli olarak gerçekleşmektedir. Açıkta ifade edilmeyen bu taciz çoğu zaman tacize uğrayan tarafından da tanımlanamamaktadır. Amacımız gizli cinsel taciz açısından hastanede çalışan kadınların durumunu belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı-kesitsel desende planlanan araştırmanın sosyodemografik verileri içeren anketin yanı sıra araştırmacının oluşturduğu “gizli cinsel tacizi” içeren sorulardan da oluşmaktadır. Hastanemizde 1717 kadın çalışmaktadır. Tabakalı örneklem üzerinden en az temizlik elemanları için 134, sekreter hemşire için 159, doktor için 138 olmak üzere toplam 431 kişi çalışmaya alınacaktır. Bu kişilere personel dairesinden edinilen listelerle rastgele erişilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Sizce bu araştırma için nasıl bir ölçek kullanılmalı?, Anketteki mahremiyeti korumak için yüzyüze ya da internet aracılığıyla uygulama önerilmektedir. Bu konuda önerileriniz nelerdir?,
2. Anket sorularına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

SB - 28

Birinci basamak sağlık hizmetleri uygulamasında periyodik sağlık muayenesi (PSM) hakkında birinci basamak klinisyenlerinin bilgi, tutum ve davranışları

Sinem AYDEMİR¹, Fisun SÖZENİ¹, Altuğ KUT¹, M. Gökhan EMİNSOY¹,

¹ Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Periyodik sağlık muayenesi (PSM), sağlıklı bi-

reylerin görüşme, fizik muayene, laboratuvar tetkikleri gibi bir dizi işlem kullanılarak belirli aralıklarla değerlendirilmelerinden oluşur. PSM'nin amacı asemptomatik kişilerin risk faktörlerini ve tedavi edilebilir hastalıklarının erken belirtilerini tanımlayarak morbidite ve mortalitelerini azaltmaktır. Tıp ve Aile Hekimliği eğitimi süresince PSM'nin önemi defalarca tekrarlanmış, pratik uygulamalara entegre edilmiştir. Bu çalışmanın amacı; birinci basamak sağlık hizmeti sunucuları olan Aile Hekimleri'nin PSM konusundaki bilgi, tutum ve davranışını değerlendirmektir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışmada Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden, her bir bölgeyi eşit oranda temsil edecek şekilde seçilmiş illerden, tabakalı örnekleme yöntemine uygun olarak tespit edilecek birinci basamak hekimleri örneklem grubu olarak alınacaktır. PSM ile ilgili her biri 4-5 soru içeren, hekimlerin bilgi, tutum, davranış ve demografik özelliklerini ölçen anket tasarlanacaktır. Bu anketin, örneklem sonucu saptanan hekimlere telefon ve/veya mail aracılığıyla uygulanması planlanmaktadır.

Bulgular: Bu çalışmada temel olarak birinci basamakta görev yapan hekimlerin PSM hakkındaki bilgi düzeyleri saptanmaya çalışılacak ve günlük uygulamalardaki PSM tutum ve davranışları belirlenecektir. PSM uygulamasının, hekimin deneyiminden, uzmanlık eğitiminden, kentsel veya kırsal alanda çalışmasından, ailesinde ve/veya kendisinde sürekli hastalık olup olmaması gibi diğer durumlardan etkilenip etkilenmediği, PSM'deki güncellemeleri hangi yollardan takip edebildiği değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Birinci basamak hekimlerinin PSM hakkındaki bilgi düzeyleri nedir ve hekimler bu bilgilerini tutum ve davranış şekline dönüştürebilmekte midirler?,
2. Sağlık Bakanlığının önerdiği, birinci basamakta uygulanan PSM kapsamındaki uygulamaların işleyişi böyle bir çalışmada ne kadar yansıtılabilir?,
3. Böyle bir örnekleme sonucu saptanan birinci basamak hekim kümesi ile böyle bir çalışmada birinci basamak hekimlerinden elde edilecek sonuçlar Türkiye'deki aile hekimlerinin durumları hakkında güvenilir bilgiler yansıtılabilir mi?

SB - 29

Baş ağrısı poliklinik hastalarının demografik profili, tanıları ve tedavi süreçlerinin değerlendirilmesi

Nazmiye Mehtap HATUNKIZ¹, Seçil ARICA¹, A. Özlem ÇOKAR¹

¹ Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç: Baş ağrısı yaygın olarak görülen bir bulgu olup, birinci basamakta hekimlerin en sık karşılaştıkları ve hastaların kendilerinin ve de yakınlarının en çok etkilendiği sağlık sorunlarından birisidir. Baş ağrısı ile başvuran hastaların tanısında esas hastanın hikayesi oluşturmaktadır. Hastalara yeterli zaman ayırıp, yakınmalarının doğru değerlendirilmesi ile tanı yanlışlıkları ve gereksiz tetkiklerden kaçınmak mümkündür. Çalışmamızın amacı, nöroloji polikliniklerine baş ağrısı şikayeti ile başvuran hastaların demografik özelliklerini, tanı koyma aşamasındaki süreçleri ve tedavi süreçlerini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel tanımlayıcı tipte planlanmaktadır. Araştırmanın evrenini Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroloji polikliniğine baş ağrısı şikayeti ile başvuran 18-65 yaş

arası bireyler oluşturacaktır. Çalışma örnekleme olarak Nöroloji polikliniğine belirlenecek zaman diliminde başvuranlar içerisinde DM, Hipertansiyon ve kronik hastalığı olmayanlar seçilecektir. Araştırmada katılımcılara sosyodemografik özellikleri ve tarafımızdan oluşturulacak, baş ağrısı özelliklerine, bugüne kadar yapılmış olan tetkiklerine, kullanılmış veya kullanılan medikal ya da alternatif tedavi yöntemlerine ve bunların başarısına yönelik anket soruları sorulacaktır. Anket soruları hazırlanırken Uluslararası Baş Ağrısı Topluluğunun kriterleri ile tanı ve tedavi rehberleri kullanılacaktır. Ayrıca hastalara verilen tedavi yöntemlerinin faydasını değerlendirmek için Görsel ağrı skalası (VAS) kullanılacaktır. Araştırma için Etik Kurul onayı alınacaktır. Çalışma için hazırlanan anket soruları katılımcılara araştırmacı tarafından okunup cevapları araştırmacı tarafından kaydedilecektir. Tanımlayıcı istatistikler ile verilerin özelliklerine ve grup sayılarına göre uygun analitik istatistiksel analiz yöntemleri kullanılacaktır. Bütün istatistiksel hesaplamalar SPSS Statistical 19.0 paket programında yapılacaktır.

Bulgular: Çalışmamızdaki amaç polikliniklere baş ağrısı şikayeti ile başvuran hastaların profillerinin belirlenmesi, bu şekilde koruyucu hekimlik ve kısa sürede etkin tedavinin yapılabilmesini sağlamaktır. Böylece nöroloji polikliniklerine başvuruda ilk sırada yeralan baş ağrısı şikayeti yol açtığı iş gücü kaybı, tetkik -tedavi maliyetleri ile sosyal sorunların çözümüne katkıda bulunmaktadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Araştırmanın örnekleme uygun mudur?,
2. Anket içeriği konusundaki görüşleriniz nelerdir? ,
3. Anket soruları hazırlanırken kullanılması planlanan kriterler yeterli midir? ,
4. Ağrıyı değerlendirmek için Görsel ağrı skalası dışında bir ölçek kullanılabilir mi?

SB - 30

Olgu sunumu : LADA (Latent Autoimmune Diabetes in Adults) tanısı ve tip 1 diyabet tedavisinde balayı dönemi

Ömer KARAHAN¹, Sıla ŞİMŞEK YILMAZ¹, Esmâ ÖZÇELİK¹, Mehmet AKMAN¹

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Pendik Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Tip 1 diyabetin patogenezi ; pankreas β hücrelerinin otoimmün destrüksiyonu ile açıklanmakta olup ; hastalığın seyri sırasında çoğunlukla mutlak insulin eksikliği tablosu ortaya çıkar. Klasik olarak çocukluk çağında ve gençlerde görülürken, bazen erişkin yaşlarda yavaş seyirle de karşımıza çıkabilir. Tip 2 DM tanısı alıp tedaviye başlanmış hastaların bir kısmında (yaklaşık %11) adacık hücresi sitoplazmik antikorları (ICA) ve daha sıklıkla glutamik asit dekarboksilaz (Anti-GAD) otoantikorları pozitif saptanmaktadır. Bu grup hastaların kliniği günümüzde "Yetişkinde Latent Otoimmün Diyabet" olarak (LADA, Latent Autoimmune Diabetes in Adults) isimlendirilmektedir.

Yöntem: Olgunun ayrıntılı anamnezi alınıp genel tıbbi muayenesi, periferik kan analizleri yapılmıştır. Tedavi planlamasının ardından hastadan parmak ucu glukoz ölçümü takibi istenmiştir. Hastanın şehir dışında yaşaması nedeniyle kontrolleri e-posta ve telefon vasıtasıyla yapılmıştır.

Bulgular: 34 yaşında kadın hasta dış merkeze son 4 ayda istemsiz 6 kg kaybı, sık idrara çıkma şikayetleri ile başvurmuş, laboratuvar sonuçları HbA1c:14,5, AKŞ:344,TKŞ:530 bulunmuştur. DM tanısı ile oral antidiyabetik tedavisi başlandıktan sonra tarafımıza başvurmuştur. Hasta endokrinoloji bölümü ile birlikte değerlendirilmiş ve OAD'nin yetersiz olacağı düşünülerek subkutan insulin geçilmiştir. Bundan sonraki aşamada hastadan otoantikör bakılması kararı verilmiştir çünkü rehberine göre; "Di-yabeti akut veya kilo kaybı ile başlayan, zayıf, ailesinde tip 1 diyabet olan kişiler erişkin yaşta da olsalar tip 1 diyabet bakımından araştırılmalıdır." Bu doğrultuda hastadan istenilen adacık hücreleri sitoplazmik antikoru (ICA) ve glutamik asit de-karboxilaz (Anti-GAD) otoantikörü pozitif çıkmıştır. Ancak vakanın seyri sırasında glukoz regülasyonu sağlanamamış ve hasta tekrarlayan ciddi hipoglisemi (AKŞ:24,33,42 gibi) atakları ile tarafımıza yeniden başvurmuştur. Hastanın kullandığı insulin dozu ve kullanım şeklinin doğruluğundan emin olunup gelişen tabloya tekrar bakıldığında "Tip 1 DM un Balayı Dönemi" ile uyumlu görülmüş, tedavi ekibi ile sık görüşülmesi önerilip insulin dozunda azaltmaya gidilmiş ve hipoglisemi ataklarının önüne geçilmiştir.

Sonuç: Bu olguyla DM tanısında klinik olarak arada kalınan vakalarda LADA'nın (Latent Autoimmune Diabetes in Adults) unutulmaması gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca insulin tedavisi verildikten sonra özellikle Tip 1 DM un balayı dönemi gibi özellikli süreçler hatırlatılarak hipoglisemi ataklarının her daim komplikasyon olarak karşımıza çıkabileceği bu yüzden hastalara bu konu ile ilgili yeterli bilgi verilmesi ve tedavi başlangıcı sırasında daha yakın takip edilmesi önerilir.

SB - 31

Astım hastalığında vücut kompozisyonu ve VKİ ile solunum fonksiyon testleri arasında ilişki var mıdır?

Didem KAFADAR¹,

¹ Bağıcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Astım ve obezite toplumda önemli bir halk sağlığı sorunudur. Epidemiyolojik çalışmalar; obezitenin astımın prevalansını ve insidansını özellikle kadınlarda arttırdığını göstermiştir. Astımlı kadın hastaların vücut kitle indekslerinin (VKİ) erkeklerden fazla olduğu bulunmuştur. Erişkinlerde abdominal yağ dokusunun astım kontrolünün kötü olmasıyla korele olduğu bildirilmiştir. Obezlerde artan leptinin astım arasındaki ilişki araştırılmış, obez olan astım hastalarında leptin düzeyi artmış olarak bulunmuştur. Çalışmamızda astımlı hastaların vücut kompozisyonu, VKİ ile solunum fonksiyon testleri (SFT) arasındaki ilişkinin incelenmesi, astımlı hastalarda obezitenin hangi değerlerde özellikle risk oluşturduğunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Sosyodemografik özelliklerinin, alışkanlıklarının sorulduğu bir anket formu ile hasta bilgilendirme formu hazırlanacaktır. Etik kurul onayı alınacaktır. Polikliniğe başvuran ve gönüllü katılımcı olmak isteyen hastalara anket uygulanacak, biyoimpedans(BIA) cihazı ile VKİ ve vücut kompozisyonları ölçülecek, SFT yapılacak, laboratuvar parametreleri kaydedilecektir. 100 katılımcı olması hedeflenmiştir. Araştırma gözlemsel analitik bir araştırmadır. Veriler istatistikî yöntemlerle analiz edilecek, sosyodemografik özelliklere göre, obezite ve vücut kompozisyonuna göre farklılıklar incelenecektir.

Bulgular: Astımlı hastalarda SFT ile belirlenen astımın şiddetinin, VKİ ve vücut kompozisyonuyla ilişkili olduğu, VKİ arttıkça hastalığın şiddetinin artacağı hipotezi doğrultusunda cinsiyetler arası, obez olanlarla olmayanlar ve farklı vücut kompozisyonları olanlar arasında SFTdeki farklılıklar değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Hangi komorbiditeleri ve özellikleri olan hastalar çalışmaya alınmamalıdır?

SB - 32

Sağlıklı beslenme davranışlarına medyanın etkisinin incelenmesi

Ahmet TEKİN¹, Ülkü BULUT¹, İbrahim GÜNEŞ¹, Dilek GÜLDAL²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Yeterli ve dengeli beslenme bireyin yaşına, cinsiyetine ve bedensel etkinlik durumuna göre enerji ve besin öğelerini yeterli miktarda almasıdır. Her bireyin gereksinimleri birbirinden farklıdır. İnsan vücudu çeşitli protein, vitamin, mineraller ile karbonhidrat, su ve yağ gibi besin öğelerine ihtiyaç duyar. Sağlıklı bir yaşam için aldığımız ve harcadığımız enerji dengede olmalıdır. Günlük aldığımız enerjinin %55-60'ı karbonhidratlardan, %10-15'i proteinlerden %25-30'u yağlardan gelmelidir. Hipertansiyon, diyabet, hiperlipidemi gibi birinci basamakta karşılaşılabileceğimiz birçok hastalığın tedavisi, seyri ve risk faktörleri açısından sağlıklı beslenme önem kazanmaktadır. Son zamanlarda özellikle medya aracılığı ile saygın bilim insanlarının bilinen ve genel kabul gören beslenme alışkanlıklarına aykırı önerileri kafaları karıştırmaktadır. Özellikle kan yağları ile ilgili tedavilerde sadece beslenme düzeni değil ilaç kullanma önerileri de hastalar tarafından sorgulanabilmektedir. Bu çalışmada, son zamanlarda medya kanallarında yer alan beslenme ve diyet önerilerine toplumun bakış açısını değerlendirmek ve toplumun bu diyet beslenme önerilerini ne kadar dikkate aldığını ve uyguladığını öğrenmek hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışma kesitsel tanımlayıcı desende planlanmıştır. Örneklem 18 yaş üzeri 1 - 15 Ocak 2015 tarihleri arasında aile hekimliği, dahiliye, kardiyoloji, endokrinoloji polikliniğine başvuran hasta ve hasta yakınları dahil edilecektir. Ankette veri toplamak için diyet beslenme alışkanlıkları ve özellikle medyadan edinilen bilgiler ile diyet beslenme alışkanlıklarında değişiklik olup olmadığı sorgulanacaktır.

Bulgular: Bağımsız değişken olarak sosyodemografik özellikler, mevcut kronik hastalıklar kaydedilecektir, bağımlı değişken olarak ise çeşitli beslenme alışkanlıkları hakkındaki düşünceleri ve bunların değişip değişmediği sorgulanacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Örneklem seçimi konusundaki önerileriniz nelerdir?
2. Anket soruları, sağlıklı beslenme inanışları ölçümü konusundaki önerileriniz nelerdir?

SB - 33

Diyarbakır ili merkez Sur ilçesi Cemil Özgür İlk-

öğretim Okulu öğrencilerinde HT prevalansı ve ilişkili risk faktörleri

Vasfiye DEMİR¹, Tahsin ÇELEPKOLU¹, Pakize Gamze ERTEN BUCAKTEPE¹

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: Hipertansiyon (HT) erişkin yaştaki mortalite ve morbiditenin en önemli sebebidir. Çocukluk çağında HT prevalansı % 1-2'dir. Yetişkinlerde tanımlanan primer HT çocuklukta başlar. Her ne kadar çocukluk çağında hipertansiyon prevalansı erişkinlere göre düşük olsa da, gelişmiş toplumlarda obezite oranının giderek artması nedeni ile büyük çocuk ve ergenlik döneminde prevalans giderek artmaktadır. Çocukluk çağında kilo, bel çevresi, cinsiyet ve HT arasında ilişki var mı? Yetişkinliklerinde HT riski taşıyan çocuklar belirlenebilir ve erken yaşlarda koruyucu önlemleri başlatabilir mi? Bu çalışmanın amacı; Diyarbakır ili merkez Sur ilçesi Cemil Özgür İlköğretim okulundaki (CÖİ) tüm öğrencileridir. Araştırmanın örnekleminde ise tüm evrene ulaşılması hedeflendi. Her çocuk için anne babanın yaş, meslek, eğitim durumu, boy, kilo, kronik hastalık öyküsünün, çocuğun bilinen hastalık öyküsü ve beslenme alışkanlığının sorgulandığı sosyodemografik veri formu doldurulması planlandı. Her çocuğun tansiyon, boy, kilo, bel çevresi ölçümü ve vücut kitle indeksi (VKI) hesaplaması yapılması planlandı. Tansiyon ölçümünün standart civalı sfigomanometre, stetoskop ve yaşa uygun manşon ile on dakikalık dinlemeyi takiben on beşer dakikalık aralarla toplam 3 ölçüm yapılması ve değerlendirmede ölçümlerin ortalamasının alınması planlandı. Boy ölçümünün ayakta, kilo ölçümünün ise hafif giysilerle elektronik baskül ile yapılması hedeflendi. Araştırma verilerinin istatistiksel değerlendirilmesinde SPSS 18.0 for windows istatistik paket programı kullanılması planlandı. İstatistiksel değerlendirmede tanımlayıcı analizlerin HT ile ilişkisini belirlemek için ki-kare testi ve lojistik regresyon; kan basıncı değerleri ve VKI arasındaki ilişki için Pearson korelasyon testinin uygulanması planlandı.

Yöntem: Çalışmanın yürütülebilmesi için etik kurul, Millî Eğitim Bakanlığı izni, aile onamı alınması planlandı. Çalışma kesitsel, prospektif ve Diyarbakır ili merkez Sur ilçesi CÖİ'deki öğrencileri yansıtmak üzere planlandı. Araştırmanın evreni CÖİ tüm öğrencileridir. Araştırmanın örnekleminde ise tüm evrene ulaşılması hedeflendi. Her çocuk için anne babanın yaş, meslek, eğitim durumu, boy, kilo, kronik hastalık öyküsünün, çocuğun bilinen hastalık öyküsü ve beslenme alışkanlığının sorgulandığı sosyodemografik veri formu doldurulması planlandı. Her çocuğun tansiyon, boy, kilo, bel çevresi ölçümü ve vücut kitle indeksi (VKI) hesaplaması yapılması planlandı. Tansiyon ölçümünün standart civalı sfigomanometre, stetoskop ve yaşa uygun manşon ile on dakikalık dinlemeyi takiben on beşer dakikalık aralarla toplam 3 ölçüm yapılması ve değerlendirmede ölçümlerin ortalamasının alınması planlandı. Boy ölçümünün ayakta, kilo ölçümünün ise hafif giysilerle elektronik baskül ile yapılması hedeflendi. Araştırma verilerinin istatistiksel değerlendirilmesinde SPSS 18.0 for windows istatistik paket programı kullanılması planlandı. İstatistiksel değerlendirmede tanımlayıcı analizlerin HT ile ilişkisini belirlemek için ki-kare testi ve lojistik regresyon; kan basıncı değerleri ve VKI arasındaki ilişki için Pearson korelasyon testinin uygulanması planlandı.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Farklı hangi istatistiksel analiz yöntemleri kullanılabilir?
2. Sosyodemografik veri formunda başka neler sorgulanabilir?

SB - 34

Hamilelik beyni: Gerçekten var mı?

Makbule Neslişah TAN¹, Ayşen MERT BENGİ², Vildan MEVSİM³,

¹ Sağlık Bakanlığı,

² Kemalpaşa 6 Nolu Armutlu ASM,

³ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: Pek çok kadın, gebelik döneminde ve anne olduktan kısa bir süre sonra yaşadıkları bir takım bilişsel sorunlardan ve özellikle de unutkanlıktan şikayet etmektedir. Bu durum "hamile-

lik beyni" veya "plasenta beyni" olarak adlandırılır. Bazı yazarlar "hamilelik beyninin" bir uydurmaya olduğunu düşünür, peki ama ya gerçekse? Gebelik ve doğum sonrası dönemde yaşanan bilişsel bozuklukların nedenleri ile ilgili üretilen pek çok teori olmasına rağmen halen "hamilelik beyni" nin varlığını destekleyecek yeterli kanıt yoktur. İleri sürülen bir teoriye göre, hamile kadınların beyninin küçüldüğü ve doğum sonrası orjinal boyutuna geri döndüğüdür. Başka bir teoriye göre gebelik ve gebelik sonrası yaşanan sorunların hormonal dalgalanmalardan kaynaklandığı yönündedir. Bazı uzmanlara göre ise, gebe kadın kendi hayatında olan değişiklikler ile çok meşgul olup bunun dışındaki durumlarla fazla ilgilenmediği için unutkanlık yaşandığıdır. Bilişsel bozukluklar muhtemelen hafif düzeyde olduğu için henüz kesin olarak gösterilememiştir. Bu çalışma ile gebelikte bilişsel fonksiyonlardaki değişimin gösterilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma İzmir ili seçilmiş Aile Sağlığı Merkezlerine kayıtlı gebelerde yürütülecektir. Kohort çalışması olarak yapılacak araştırmaya katılmayı kabul eden kişilerle yüz yüze görüşülecek, sosyodemografik özellikler, bilişsel fonksiyonları etkileyen faktörler ve Montreal Bilişsel Değerlendirme Ölçeği (MoCA)'ni içeren anket formu uygulanacaktır. Bilişsel fonksiyonları incelemek için gebelere 3.trimester ve postpartum 6-8. haftada ölçek uygulanacaktır. Veriler istatistik analizleri, tanımlayıcı analizler, khi kare, bağımlı gruplarda t testi kullanılarak değerlendirilecektir.

Bulgular: Bağımlı değişken olarak MoCA ölçek puanı, bağımsız değişken olarak ta demografik veriler, bilişsel durumu etkileyen faktörler kullanılacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Araştırma nasıl bir desende planlanmalıdır?
2. Dahil edilme ve hariç bırakma kriterleri neler olmalıdır?

SB - 35

Açlığın biyokimyasal etkileri

Pakize Gamze ERTEN BUCAKTEPE¹, Hamza ASLANHAN¹, Veysel KARS¹, Tahsin ÇELEPKOLU¹, İbrahim KAPLAN², Vasfiye DEMİR¹

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

² Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya AD.,

Giriş ve Amaç: Günümüzde aşırı yemek yeme, öğün atlama, yemek seçme gibi yeme alışkanlıklarının stresle başa çıkma, toksik maddelerin atılımı, inflamatuvar yanıt gibi biyokimyasal süreçleri etkilediği ve pek çok metabolik hastalık riskini arttırdığı bilinmektedir. Düzenli ve dengeli beslenmenin, aşırı yemeden kaçınmanın, oruç tutmanın ise metabolizmayı düzenlediği, kronik hastalıkları önlediği tespit edilmiştir. Kalori alımının azaltılmasının veya oruç tutmanın insulün duyarlılığını arttırdığı, kalp hızını, kan basıncını, oksidatif hasarı, böbrek hastalıklarını azalttığı; kanser insidansını düşürdüğü ve üreme fonksiyonlarını iyileştirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca açlığın kan lipit düzeylerini azaltıp, inflamatuvar markerları düşürüp, kardiyoprotektif etki göstererek canlı hayatını uzattığı da öne sürülmüştür. Çalışmamızda oruç tutanlarda açlığın kanın biyokimyasal yapısına etkisini incelemeyi planlamaktayız. Açlığın, özellikle de Ramazan orucunun ayrıntılı incelenmesinin, gelecekte açlığı, koruyucu veya tedavilerin etkisini artırıcı bir yöntem, hatta bir tedavi yöntemi

haline bile getirebileceği kanısındayız.

Yöntem: Çalışmamız bir kohort çalışmasıdır. Çalışmamız kapsamında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD'na başvuracak ve araştırmaya katılmayı kabul edecek 120 hasta veya hasta yakınının alınması planlanmıştır. Katılımcıların yaş, cinsiyet, boy, kilo, hastalık ve ilaç kullanma durumları gibi sosyodemografik özellikleri kaydedilecektir. Katılımcılardan ramazan öncesi, ramazan ve ramazan sonrasında olmak üzere toplam 3 kere kan alınacaktır. Alınan kan örneklerinde Katekolaminler (adrenalin, noradrenalin, dopamin), kortizol, 5-hidroksi indol asetik asit, antioksidan kapasite, yağ asitleri, lipit profili, glikoz, insülin, homosistein, hs-CRP (high sensitive c-reaktif protein) adiponektin, ghrelin, leptin, karnitin, Apolipoproteinler (Apo-a, Apo-b, Lp-a) çalışılacaktır. İstatistiksel analizler için SPSS 18.0 programı kullanılacaktır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodların yanısıra niceliksel verilerin karşılaştırılmasında Student t testi, Mann Whitney U testi, One Way ANOVA (Bonferroni) testi, niteliksel verilerin karşılaştırılmasında ise Ki-Kare (Fisher's exact) testi, bağımlı gruplar t testi, tekrarlayan ölçümler ANOVA testi, korelasyon testleri ve lojistik regresyon modeli kullanılması planlanmıştır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Hastalara sosyodemografik özellikleri içinde başka neler sorabiliriz?
2. Ramazan öncesi ve sonrası ölçümler bir bakıma kontrolü sağlayacaktır ama yine de oruç tutmayan bir kontrol grubu almak gerekir mi?
3. Ramazan sonrası ölçümlerin ne kadar süre sonra alınmasını önerirsiniz?

SB - 36

Tıp fakültesi öğrencilerinde anksiyete ve kötü alışkanlıklara bakış

Mustafa Gökhan USMAN¹, Ahmet YILMAZ²,

¹ Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

² Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Tıp fakültesi; sağlık alanına ilgili, doktor olma ideali olan kişilerin tercih etmesi beklenen bir bölümdür. Ülkemiz eğitim sisteminin bir sonucu olarak bu bölüme girişlerde maddi sebepler, ailevi baskılar, popülarite ve sınav performansı gibi etkenler rol oynamaktadır. Yanlış yerde olma hissi eğitim alma performansını ve anksiyete düzeyini etkilemektedir. Kaygı, kötü alışkanlıklara yatkınlığı artırmaktadır. Sağlık çalışanlarının sigara ve alkol gibi alışkanlıklarının oldukça fazla olduğunu gösteren yayınlar vardır. Bu çalışmada tıp fakültesine başlayan öğrencilerin birinci yıl sonunda buraya gelme sebepleri, anksiyete düzeyleri ve kötü alışkanlıklar hakkında ki düşüncelerinin sorgulanması amaçlanmıştır.

Yöntem: ADYU Tıp Fakültesine başlayan öğrencilere sosyodemografik veriler, üniversiteye hazırlık süreci, bölüm tercih sebepleri, sigara ve alkol kullanımına olan bakışını sorgulayan 20 soruluk bir anket ve anksiyete düzeyinin ölçümü için bir ölçek uygulanacaktır.

Bulgular: Tıp fakültesi öğrencilerinde sigara ve alkol alışkanlı-

ğının fazla olma sebepleri incelenecektir. Üniversite sınavlarına hazırlık süreci, aile faktörü, anksiyete düzeyi ile alışkanlıkların arasında ki ilişki araştırılacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Anket sorularının uygunluğu, ekleme çıkarma önerileri
2. Sadece ADYU Tıp fakültesi birinci sınıf öğrencileri yeterli olur mu, başka bölümler veya üniversiteler dahil edilmeli midir?

SB - 37

Çocuk ve ergenlerde zayıf olma sıklığı ve ilişkili faktörler

Arzu UZUNER¹, Demet MERDER ÇOŞKUN¹, Fatma DİNDAR¹, Hüseyin AĞÜN¹, Mücahit EROĞLU¹, Fırat ÖZ¹, Aziz Kaan TÜRKOĞLU¹,

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Pendik Eğitim Araştırma Hastanesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç: Çocukların beslenme durumu hem bireysel gelişimleri ve sağlıkları hem de toplum sağlığı açısından önemli bir göstergedir. Zayıflık çocukluk çağında sosyal, ruhsal ve bedensel sağlık sorunlarına yol açabilir. Araştırmamızda okul çağındaki çocuklarda zayıf olma sıklığı ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel bir prevalans çalışması olan araştırmamız, 5-14 yaş grubunda, 2014 yılı Mart ve Nisan aylarında, Pendik ilçesindeki devlet ilk ve orta okullarında 5-14 yaş grubu çocuk ve adolesanlarda, randomizasyonla belirlenen sınıflarda yürütülmüştür. Öğrencilerin velilerine sosyodemografik özellikleri, öğrencinin yaşam tarzı ve beslenme şeklini sorgulayan bir anket formu gönderilip toplanmıştır. Formu doldurup araştırmaya katılmayı kabul eden velilerin çocuklarının boy-ağırlık-bel ve kol çevresi ölçümleri okullarda yapılmıştır. Zayıflık oranları Dünya Sağlık Örgütü'nün beden kitle indeksi (BKİ, kg/m²) z skorlarına göre saptanmış, $\geq -2SD$ < $-1SD$ zayıf; $< -2SD$ çok zayıf olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Beş okulda 2882 öğrencinin veri analizleri tamamlanmıştır. Buna göre cinsiyet dağılımı K/E %49.4/50.6; yaş ortalaması 10.9 ± 2.3 'tür. Zayıflık sıklığı kızlarda %6.2 (s=84/1356); çok zayıf olma sıklığı %1.0 (s=13/1356) iken, erkeklerde zayıflık %5.8 (s=80/1378), çok zayıflık %1.2 (s=16 / 1378)'dir. Zayıf ve çok zayıf olma, annenin okur-yazar olmaması (p=0.001); anne ve babanın eğitimde geçirdiği süre; anne ve babanın vücut ağırlığı ile (p=0.010); çocuğun veli-si tarafından hiperaktif algılanması (p=0.012); yemek seçiyor olması (p=0.041); okulda evden getirdiği dışında bir şeyler yemesi (p<0.001); bisküvi, pasta gibi yiyecekleri tüketmesi ilişkili bulundu. Lojistik regresyon analizinde zayıf-çok zayıf olma durumu anne ve babanın ağırlığı ile ilişkili bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmamızda zayıflık sıklıkları Türkiye Okul Çağı Çocuklarında Büyümenin İzlenmesi" (TOÇBİ) araştırması sonuçlarıyla benzer; Türkiye Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması'nda (COSI-TUR) bulunan zayıflık oranlarına göre yüksek bulunmuştur. Bu araştırmada zayıflıkla ilişkili bulunan değiştirilebilir faktörler beslenme alışkanlıkları ve eğitimle ilgili olup, çocukların ve ebeveynlerinin sağlıklı beslenme alışkanlıklarının geliştirilmesine yönelik müdahaleler planlanabilir.

Allerjik hastaların uyması gereken kurallar konulu hasta bilgilendirme formunun okunabilirliğinin değerlendirilmesi: Ön sonuçlar

Burak ÖZÜN¹, Erol AKTUNÇ¹, Mutlu YÜKSEK¹, Çağatay BÜYÜKUYSAL¹,

¹ Bülent Ecevit Üniversitesi,

Giriş ve Amaç: Bu çalışmada, “Allerjik hastaların uyması gereken kurallar” konulu basılı hasta eğitim metninin okunabilirliğinin “Çıkartmalı Okunabilirlik İşlemi” aracılığı ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: İlk kez ev tozu allerjisi tanısı alan hastaların yakınları, bu kesitsel çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Çıkartmalı okunabilirlik puanlarının, katılımcının yaşına, cinsiyetine, eğitim durumuna, gelir durumuna, kendi okuma düzeyi konusundaki algısına ve okuma alışkanlığına bağlı olarak değişip değişmediği araştırılmıştır.

Bulgular: Ardışık 208 hasta yakınına ait veriler değerlendirilmiştir. Okuma aracının %94 oranında engelli ya da eğitsel okuma düzeyinde anlaşılabilirliği gözlenmiştir. Katılımcının okul eğitimini süresi, gelir düzeyi ve kendi okuma düzeyi konusundaki algısının “Çıkartmalı okunabilirlik puanı”na etki ettiği görülmüştür. Ancak bu üç faktörün etkisi ile oluşan değişim, okunabilirlik düzeylerindeki değişimin sadece %7-8’ini açıklayabilmiştir.

Sonuç: “Çıkartmalı okunabilirlik puanı”na etki etmesi muhtemel farklı değişkenleri dikkate alan yeni çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

SB - 39

Birinci basamak sağlık çalışanlarında tükenmişlik, iş doyumu, anksiyete ve depresyon düzeylerinin belirlenmesi ve aralarındaki ilişkinin değerlendirilmesi

Ahmet YILMAZ¹, Mehmet HALİS TANRIVERDİ¹, Tahsin ÇELEPKOLU¹, Veyssel KARS¹, Mustafa GÖKHAN USMAN², Vasfiye DEMİR¹,

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

² Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Tükenmişlik kronik fiziksel yorgunluk, çaresizlik ve ümitsizlik duyguları, olumsuz bir benlik kavramının gelişmesi, mesleğe, genel olarak yaşama ve diğer insanlara yönelik olumsuz tutumlar ile belirginleşen fiziksel, emosyonel ve zihinsel bir tükenme sendromu olarak tanımlanmıştır. Tükenmişlik, bireyin yaşantısının her yönünü etkileyebilen, kişilerarası ve aile ilişkilerinde sorunlar yaşamasına ve genel olarak yaşama karşı olumsuz bir bakış açısı ve tutum geliştirmesine neden olabilir. Sağlık çalışanları yetersiz kurumsal kaynakların kısıtlılığı içinde hasta isteklerini karşılayabilmek için aşırı yüklenmiş bir meslek grubudur. Bu çalışmada amacımız birinci basamak sağlık çalışanlarında tükenmişlik ve iş doyumunun belirlenmesi, bunun yanı sıra depresyon ve anksiyete düzeylerinin belirlenmesi, tükenmişlik düzeylerinin ön gördürücülerinin ve etkenlerin ortaya konması, tükenmişlik durumlarının çalışanların depresyon

ve anksiyete düzeylerine etkilerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışmamız Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunan Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Siirt, Şanlıurfa, Mardin olup toplam yaklaşık 6000 birinci basamak sağlık çalışanından 987’sine ulaşılması ve her çalışana belirlenen veri formlarının yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanması esasına dayanmaktadır. Araştırmada sosyodemografik bilgilerin öğrenilmesi için geliştirilmiş araştırmacılar tarafından düzenlenmiş formun yanısıra: Maslach Tükenmişlik Ölçeği (MTÖ), İş Doyumu Ölçeği (İDÖ), Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) uygulanacaktır. Katılmak istemeyenler çalışmaya alınmayacaktır. Yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanacak formlardan elde edilen veriler toplandıktan sonra tükenmişlik düzeyi, depresyon, işdoyumu, anksiyete düzeyleri belirlenecek gerekli istatistik işlemleri yapılarak çalışanlarda tükenmişlik düzeyleri ve bu durumun üzerinde etkisi olabilecek diğer faktörlerin düzeyi belirlenecek ve birbirleri üzerinde etkileri ortaya konacaktır. Araştırma çalışmamız etik kurul onaylı olup Dicle Üniv Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmektedir (24.02.14 tarih,14/TF-50 sayılı karar metni)

Bulgular: Diyarbakır ili için yapılan veri girişleri istatistik değerlendirme sürecindedir.

Sonuç: Bu kapsamda sağlık çalışanlarının olumsuz sonuçlar doğurabilecek, iş verimlerini kötü yönde etkileyebilecek sonuçların görülmesi durumunda bu olumsuzlukların önlenmesi adına alınması gereken önlem ve uygulamaların belirlenmesi ve önerilerle çözüm yollarının ortaya konması çalışmamızın çıktıları olarak hedeflenmekte olup çalışmamız uygulama ve veri toplama aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Aile Hekimliği çalışanlarının mesleki verimlilikleri mevcut tükenmişlik düzeylerinden ne derecede etkilenmektedir? sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için sağlık çalışanlarında belirlenmesi gereken parametreler nelerdir?

SB - 40

Fibromyaljili kadınlarda ve eşlerinde yaşam kalitesi, anksiyete, depresyon ve uyku kalitesinin değerlendirilmesi

Tahsin ÇELEPKOLU¹, Mustafa Akif SARIYILDIZ², P. Gamze ERTEN BUCAKTEPE³, Vasfiye DEMİR⁴, Abdullah Zübeyir DAĞLI², Ahmet YILMAZ¹, Mehmet Halis TANRIVERDİ¹,

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

² Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon,

³ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

⁴ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: Fibromyalji toplumda yaygın olarak görülen, etyolojisi tam olarak aydınlatılmamış, iskelet kas sisteminde ağrı ile karakterize bir sendromdur. Bu sendromda ağrının yanısıra yorgunluk, uyku bozukluğu, anksiyete bozukluğu ve depresyon da görülebilir. Yapılan kısıtlı sayıda çalışmada fibromyaljili kadınlar ve eşlerinde depresyon kontrol gruplarına göre daha yüksek oranda, yaşam kalitesi ise daha düşük bulunmuştur. Seksüel fonksiyonların karşılaştırılmasında ise erektil disfonksiyona fibromyaljili kadınların eşlerinde daha sık rastlanmıştır. Bu çalışmada amacımız; literatürde kısıtlı sayıda çalışmanın

bulduğu fibromiyaljili kadınlarda ve eşlerinde kontrol grubuna göre yaşam kalitesi, anksiyete-depresyon ve uyku kalitesi ni karşılaştırmaktır.

Yöntem: Araştırmamız vaka-kontrol tipte bir çalışma olup, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği ve FTR polikliniklerine başvuracak ve fibromiyalji tanısı alan hastalar ve eşleri üzerinde onamları alındıktan sonra geçerliliği ve güvenilirliği olan Short- form questionnaire 36 (SF-36), Hospital Anxiety and Depression Scale (HAD ölçeği) ve Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI) anketleri uygulanarak yapılacaktır. Katılımcılar kronik bir hastalık ve/veya bir romatizmal hastalık olması durumunda çalışma dışı bırakılacaktır. Çalışma 18-65 yaş arasında kadın cinsiyetten olacak fibromiyaljili hasta ve sağlıklı eşleri üzerinde yapılacaktır. Aynı anketler 50 sağlıklı kadın ve eşlerinin oluşturacağı kontrol grubuna da uygulanması planlanmıştır. İstatistiksel Analiz’de; araştırma verilerimizin istatistiksel değerlendirilmesinde SPSS 18.0 for windows istatistik paket programı kullanılacaktır. Verilerin normal dağılıma uyup uymadığına Kolmogrov-Smirnov testi ile bakılması planlandı. Normal dağılım gösteren ve ortalamaları alınabilen veriler için independent samples- t testi, normal dağılım göstermeyenler için nonparametrik Mann Whitney –U testi ; kategorik değişkenlerin karşılaştırmasında Chi-Square testi; parametreler arasındaki ilişkileri belirlemede normal dağılım gösterenlerde Pearson, normal dağılım göstermeyenlerde Spearman rho testi uygulanacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Fibromiyaljili hasta grubunda HAD, SF36, PSQI dışında ölçek kullanılabilir mi?
2. Farklı hangi istatistiksel analiz yöntemleri kullanılabilir

SB - 41

Birinci basamakta gözden kaçan EBV olgusu

Sinem BAL¹, Mehmet AKMAN¹,

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Giriş ve Amaç: EBV herpesviridae ailesindedir ve insanlardaki en sık girülen virüslerden birisidir.İnsandan insana orofarenks salgısıyla ve en çok öpüşme gibi yakın temasla bulaşır. Çocukluk çağında ve erişkin dönemde gözlenebilir. Bu virüsle ilişkin semptomlar genellikle çocukluk döneminde belirtisiz ,erişkin dönemde ise ağır seyredir.Ateş, boğaz ağrısı, yaygın lenf adenit ile seyreden enfeksiyöz mono nükleoz hastalığına neden olur. Ağz yoluyla bulaşır, önce nazofarenks epiteline daha sonra bölge lenfoid dokulardaki B lenfositleri enfekte eder. Türkiyede erişkinlerin % 80 86 sının ebv ye karşı seropozitif olduğu bildirilmektedir.

Yöntem: Hastanın klinik muayenesi yapıldı. Kan tetkikleri istendi.

Bulgular: 37 yaşında erkek hasta, ateş, boğaz ağrısı ve döküntü şikayeti ile iki kez aile hekimine başvuran hastaya akut tonsillit tanısı ile ilk başvuruda oral ikinci başvuruda muskuler antibiyotik başlanmıştır. Genel durumu bozulan kilo kaybı olan ve boğaz ağrısı artan hasta bu şikayetlerle gittiği kbb hekimini tarafından bir hafta hastane yatışı olmuştur.

Sonuç: EBV ülkemizde özellikle göçlerden sonra yaygın görülen ve aile sağlığı merkezine üst solunum yolu enfeksiyonu ile başvuran sıklıkla karşılaştığımız vakalardır. Tanısı ikinci

ve üçüncü basamakta yapılan laboratuvar testleri ile konulsa da tanı testleri uzun vakit almaktadır. Yeterli kaynak aktarılmayan aile sağlığı merkezlerinin çağın gereklerine ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin gereksinimlerine uygun teknolojiden yoksun olması, tanı ve tedavi açısından yetersizlik yaratmaktadır. Birinci basamakta EBV tanısı aklımıza gelmesi ve destek tedavisi düzenlenmesi hastanın hastane yatışına gerek kalmamasına, iyileşme süresinin kısalmasına ve sağlık harcamalarının azalmasına sebep olacaktır. Ülkemizde akılcı antibiyotik kullanımı birinci basamak sağlık hizmeti sunumunda önemli bir sorundur. Yaygın antibiyotik kullanımıyla birlikte antibiyotiklerin uygunsuz bir şekilde kullanılması önemli bir sorun teşkil etmektedir. Unutmamalıyız ki antibiyotikler ateş düşürmez, ağrı dindirmez, virüslere bağlı enfeksiyonları tedavi edemez. Bakteriyel enfeksiyonlara karşı en önemli silahımız olan antibiyotiklere direnç gelişiminin farkındalığına varmamız gerekmektedir

Tartışma Soruları:

1. EBV tanısını birinci basamakta koymak mümkün müdür? Aile hekimi tanyı neden koyamadı? Birinci basamakta bu tanyı koymaktaki güçlükler nelerdir?,
2. Hastaya antibiyotik başlamak gerekli miydi?,
3. EBV birinci basamakta tedavisi mümkün bir hastalık mıdır?

SB - 42

Sağlıklı çocuk izleminde ailelerin hekim seçme kararını neler etkiliyor? “Analitik hiyerarşi süreci ile karar verme”

Candan KENDİR ÇOPURLAR¹, Çiğdem ALKAN¹, Aslıhan ÇİFLİK BOLLUK¹, Ediz YILDIRIM¹, Emel KURUOĞLU KANDEMİR², Vildan MEVSİM¹

¹ Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Sağlıklı çocuk izlemi; sağlık problemlerinin saptanmasında ve komplikasyonların önlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde sağlıklı çocuk izlemi; Aile Hekimi veya Pediatrist tarafından yapılabilmektedir. Sağlıklı çocuk izleminin çocuğun yetiştiği ortamda ailesiyle birlikte değerlendirilerek yapılması önerilmektedir. Takipteki asıl amaç; çocuğun mevcut sağlık durumunun devamının sağlanması ve olası sağlık problemlerinin saptanmasıdır. Birinci basamakta verilerin daha düzenli olması ve sağlık harcamalarının düşük olması sağlıklı çocuk izleminin birinci basamakta yapılması için uygun koşulları oluşturmaktadır. Ancak bazı aileler sağlıklı çocuk izlemi için Aile Hekimleri’ni tercih ederken bazıları Pediatristleri tercih etmektedir. Bu çalışmada, sağlıklı çocuk izleminde, ailelerin hekim seçimindeki kriterleri ve önceliklerini saptamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu amaçla, veri toplama formunu oluşturmak için, odak grup görüşmeleri yapılacak ve Aile Hekimi’ni seçim kriterleri belirlenecek. Daha sonra ortaya çıkarılan bu anket Aile Sağlığı Merkezi’ne başvuran 100 bireye uygulanacak ve “Analitik Hiyerarşik Prosesi” (AHP) için seçim kriterlerindeki öncelikler belirlenecek. Bu araştırma sonucunda elde edilecek veri AHP model için temeli oluşturacak. AHP model ile diğer istatistiksel analizler bağlanacak ve öncelik kriterleri düzenlenecek.

Bulgular: Bu araştırma ile ailelerin sağlıklı çocuk izleminde hekim seçim kriterleri ortaya konulması amaçlanmıştır ve buna dayanarak birinci basamakta sağlıklı çocuk izlemi için önerilerde bulunulacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Sağlıklı çocuk izleminde, ailelerin doktor seçimindeki kriterleri ve öncelikleri nelerdir?

SB - 43

Sağlık çalışanlarında sendikalaşma ve kaygı düzeyi ilişkisi

Muhteber ÇOLAK¹, Özden GÖKDEMİR YAZAR¹, Ergün AKYOL¹, Nilgün ÖZÇAKAR¹,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: ABD’de içinde olmak üzere birçok ülkede yüzyıldan uzun süredir çalışanlar güvenli ve sağlıklı çalışma ortamı sağlayabilmek için savaş vermektedir. Sendikalar bu konuda ön cephede bulunmaktadır. Sendika; çalışanların, çalışma hayatına ilişkin problemlerini çözmek, ortak çıkarlarını ve haklarını korumak, geliştirmek amacıyla kurdukları örgütlere denilmektedir. Sendikalar ilk olarak sanayi devriminin yaşandığı demokratik batı ülkelerinde 18 inci yüzyılın ilk yarısından sonra ortaya çıkmaya başlamıştır. Türkiye’de ise ilk 1947 yılında sendikalar kanunu çıkarılmıştır. Bu kanun kamu çalışanlarını kapsamamaktadır. 1961 anayasasıyla kamu çalışanlarına da sendikal haklar verilmiştir. 1965 yılında yapılan düzenlemeden sonra kamu çalışanları sendikaları kurulmuş fakat 12 Mart 1971 muhtırası sonrası kamu sendikaları kapatılmıştır.

1990 yılında anayasadaki boşluklar ve İLO sözleşmelerine dayanılarak kamu sendikaları kurulmuştur. Sağlık işkolunda şu anda 2014 yılı resmi verilerine göre yirmi tane sendika vardır. Bu sendikalarda sağlık çalışanlarının %73’ü üye durumundadır. Kamu çalışanları sendikalarının grev ve toplu sözleşme hakkı yoktur. Bu durum aslında sağlık çalışanlarının örgütsüz olması sonucunu doğurmaktadır. Güçlü işveren karşısında ortak mücadele ihtiyacından doğan sendikal mücadelenin doğasına ters bir yapı ortaya çıkmıştır. Yirmi tane farklı sendika ve %27 sendikasız çalışan olması sağlık çalışanlarının hem kendi hak ve çıkarları konusunda hem de ülkede uygulanan sağlık politikaları konusunda etkin olamaması sonucunu doğurmuş olabilir. Yaşanan sorunların çözümüne katkı sunabilmek daha iyi çalışma koşulları ve sağlık çalışanlarının sağlığı açısından çalışanların bu konuya bakış açılarını tanımlamak gerekmektedir. Çalışmanın amacı sağlık çalışanlarında sendikalaşma oranını belirlemek ve bu durum ile kaygı düzeyleri arasında ilişkiyi açıklayabilmektir.

Yöntem: Çalışmada birinci basamakta çalışan ASM sağlık çalışanları ile üniversite hastanesinde çalışan sağlık çalışanları alınacaktır. Böylece hem farklı görevlerde çalışan sağlık personelinin hem de çalışma ortamının duruma etkisi araştırılacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Bu çalışmada örneklem nasıl seçilmelidir?
2. Kaygı düzeyini belirlemek için hangi ölçek kullanılmalıdır?
3. Bu sorunun çalışma ortamına etkileri nasıl sorulmalı?

SB - 44

Rutin klinik uygulamalarda otomatik kan basıncı

ölçümünün kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi

Ayşe Melike ERASLAN¹, Sevgi ÖZCAN¹,

¹ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Hipertansiyonun tanı ve takibinin vazgeçilmez kan basıncının ölçülmesidir. Günümüzde hipertansiyon hastalarının tanı ve takibinde poliklinikte sıklıkla manüel kan basıncı ölçümü (MKBÖ) kullanılmaktadır. MKBÖ beyaz önlük etkisi, ölçüm yapan sağlık çalışanına ait faktörler gibi nedenlerle hipertansiyon tanısında yetersiz kalmaktadır. Bu durumda evde kan basıncı takibi (EKBT) ve ambulatuar kan basıncı moniterizasyonu (AKBM) yöntemlerine başvurulmaktadır. AKBM hipertansiyon tanı ve takibinde altın standart yöntem olmasıyla birlikte birinci basamak günlük klinik uygulamada kullanımı kısıtlıdır. Çalışmalarda poliklinikte otomatik kan basıncı ölçümünün (OKBÖ) beyaz önlük etkisini ve ölçüm yapan sağlık personeline ait faktörleri bertaraf ettiği için MKBÖ’ne kıyasla AKBM’na daha yakın sonuçlar verdiği gösterilmiştir. Ancak bu çalışmaların hiçbirinde OKBÖ’nün birinci basamakta kullanılabilirliği değerlendirilmemiştir. Bu çalışmanın amacı hastaların birinci basamak verileriyle üçüncü basamakta ölçülen OKBÖ ve AK-BM değerlerini kıyaslayarak birinci basamakta OKBÖ’nün hipertansiyon tanı ve takibinde rutinde kullanılabilirliğini değerlendirilmiştir.

Yöntem: Çalışmamızda AKBM amacıyla ÇÜTF Kardiyoloji polikliniğine başvuran hastalara AKBM cihazı bağlanmasından önce çalışma hakkında bilgi verilip onamı alınacaktır. Sosyodemografik ve hastalık bilgi formu doldurulacaktır. Otomatik cihazla kan basıncını nasıl ölçeceği anlatılacak ve hasta otomatik cihazla kendi tansiyonunu ölçüp sağlık personeline bildirecek, ardından hasta rutin hizmetini almaya devam edecektir. Bu sırada manüel olarak ölçülen kan basıncı kaydedilecektir. Bir gün sonra hastanın AKBM sonucu alınacaktır. Ayrıca hastanın aile hekimine telefonla ulaşıp kayıtlarında olan son üç tansiyon ölçüm değerleri, ölçüm tekniği ve kim tarafından ölçüldüğü sorgulanacaktır.

1-MKBÖ’nün en önemli dezavantajları olan ölçüm yapan sağlık çalışanına bağlı faktörleri ve beyaz önlük etkisini, hastayı AKBM amacıyla bir üst merkeze sevk etmek yerine birinci basamakta OKBÖ ile ekarte edebileceğimizi göstermektedir. 2-OKBÖ ile hastaya tüm gün süren bir rahatsızlıktan koruyarak ve hasta uyum problemlerini ortadan kaldırarak AKBM’na yakın / eşdeğer sonuçlar elde edebileceğimizi göstermektedir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Hasta sayısını nasıl belirleyelim?
2. Birinci basamakta OKBÖ’nün kullanılabilirliğini değerlendirmek için hastanın geçmiş kayıtlarına ulaşmak yeterli mi?

SB - 45

Sizi neler çalışmaya yönlendirir?

İlyas GÜMÜŞ¹, Özden GÖKDEMİR YAZAR², Ülkü BULUT², Serkan YAVUZ², Muhteber ÇOLAK², Tuba AYDIN², Nilgün ÖZÇAKAR²,

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Giriş ve Amaç: Motivasyon kavramının dilimizde güdüleme olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram Latince “movere”, yani “ha-

reket ettirme, hareketlendirme”, İngilizce ve Fransızca “Motive” sözcüğünün karşılığıdır. Kısacası motivasyon, insanı çalışmaya yönlendirmek, çalışması için bireyi harekete geçirmek ve isteklendirmek anlamlarını da içermektedir. Ülkelerin sosyo-ekonomik olarak kalkınmışlık düzeylerini en iyi gösteren göstergelerden sağlık hizmetleri biri de eğitim hizmetleridir. Sağlık hizmeti veren kurumların amaçlarına ulaşabilmeleri sağlık personelinin etkin ve verimli çalışmasının sonucudur. Sağlık personelinin etkin-verimli çalışmasını sağlayansa motivasyon araçlarıdır. Bu çalışmada sağlık çalışanının motivasyonunu etkileyen faktörler ile iş ortamında hangi motivasyon faktörünün daha etkili olduğunu bulmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmalar incelendiğinde kırsal da çalışmakla ilgili sağlık personelinin motivasyonunun daha yoğun olduğu görülmektedir. Buna karşın devlet kurumlarında çalışan sağlık personelinin motivasyonunun kırsaldakine göre daha düşük olduğunu gösteren çalışmalar da bulunmaktadır. Hem sağlık hem de eğitimde bu amaçla yetkin işgücü yetiştiren okullar olmasına karşın sağlık ve eğitimdeki çalışma koşullarının sürekli değişkenliği çalışanların motivasyonunu da etkilemektedir. Yöntem olarak devlet kurumlarında çalışan sağlık personeli ile özel kurumlarda çalışan sağlık personelinin motivasyonunu etkileyen etmenler araştırılırken pozitif kontrol grubu olarak da devlet kurumlarında ve özel kurumlarda çalışan öğretmenlere anket uygulanacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Bu çalışmada katılımcı sayısı için hangi yöntem kullanılmalı?
2. Kullanılması planlanan anket nasıl olmalı?
3. Yükseköğrenim mezunu işsiz sayısı gittikçe artan ülkemizde Ziraat Mühendisleri, İşletme Mühendisleri, vs de gruba tabakalı bir çalışma için gruba eklenmeli mi?

SB - 46

Profesyonel olduklarına nasıl karar verelim?

Nazan KARAOĞLU¹,

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı,

Giriş ve Amaç: Meslek “özel bir bilgi, eğitim, çalışma standartları ve otonomisi olan sosyal bir sözleşmeye dayalı etik bir çatıyı paylaşan bir grubun yaptığı iş” olarak tanımlanır. Profesyonellik kavramı da mesleğin karakteristik özellikleri - özel bir bilgiye sahip olma, göreceli bir otonomi, hizmetin hem bireylere hem topluma adanması ve mesleki bilgi ve becerilerin sürdürülmesi ve genişletilmesi konusunda sorumluluk- üzerine kurulur. Tıpta profesyonellik; tıp mesleğinin toplumla sözleşmesidir ve hasta önceliklerini hekim önceliklerinin üstüne çıkaran özverili bir sağlık hizmeti sunumudur. Ancak profesyonellik kavramı bireysel, toplumsal, kültürel ve evrensel pek çok faktörün etkisi altında kalmakta, günbegün değişime uğramaktadır. Sonuçta da profesyonel olanla olmayı ayırt etmede anlayış farklılıkları oluşmakta mesleğe bağlı herhangi birinin profesyonel olmayan davranışı tüm meslek grubuna karşı güvenin sarsılması, mesleğin otonomisinin sınırlandırılmasıyla sonuçlanmaktadır. Literatürde de profesyonel ilkeler, ölçme yöntemleri ve profesyonellik eğitimi hakkında tartışma sürmektedir. Bugün için geline nokta profesyonelliğin sadece bir tutum-davranış listesi olmadığı sosyal, kurumsal, tarihi ve bağlamsal beklentilerle oluşan bir değerler bütünü olduğudur. Profesyonellik elindeki “bilgi üretimi” gücü

ile yapılandırılmış bir eğitimle neyi nasıl görmesi ve düşünmesi gerektiğini öğretebilir ve bu bilginin günlük yaşamda ve bireysel, toplumsal ilişkilerle yeniden şekillendirilip uygulanması sürecine katkıda bulunabilir. Bütün bunlar bizi profesyonellik konusunda nereye götürür?

- 1- profesyonellik çatısı hekimlik kimliğinin merkezidir
- 2- profesyonelliği oluşturan faktörler statik değil dinamiktir
- 3- profesyonellik sadece bir davranışlar listesi olmayacak kadar karmaşıktır
- 4- psikometrik ölçüm yaklaşımları çok doğru olmayacaktır
- 5- Tıp fakültesine giriş ya da benzer şekilde mezuniyet değerlendirmeleri ile kimin profesyonel davranacağı belirlenmesi çok belirleyici değildir
- 6- profesyonellerin davranışlarının çok daha uzak etkileri olduğu profesyonellik eğitiminde mutlaka netleşmelidir. Bu çalışmada amaç eğitimde, öğrenci değerlendirmede kullanabileceğimiz profesyonelliğin kültürümüze ait davranışlar ve bağlamlarını tanımlayan hikayeler-sorular-ifadeler oluşturmaktır. Böylelikle profesyonellik anlamında toplumun ve hekimlerin ortak değerler bütünü ortaya çıkarılmaya çalışacaktır.

Yöntem: Henüz yöntem belirlenmemiştir. Çok merkezli bir nitel bir çalışma ile odak veya bireysel görüşmelerle literatür baz alınarak davranış ve olgu tanımlaması yapılabilir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Kriterlerimiz ne olsun? Kültürel farklılıklarımızı nasıl ayırtlaştıralım?
2. Koşullara ve bireylere göre değişmeyen temel ilkeler neler olabilir?
3. Toplumun beklentisini nasıl belirleyelim?

SB - 47

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi “Kanser hastalarında palyatif bakım ve destek servisi”nde yatarak tedavi gören ileri evre kanser hastalarının, tamamlayıcı ve alternatif tıp tedavileri hakkındaki görüş ve tutumları

Merve KARASU¹, Hüseyin CAN¹,

¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi,

Giriş ve Amaç: Kanser hastaları tarafından da sıklıkla kullanılan, tamamlayıcı ve alternatif tıp (TAT) yöntemleri son yüzyılda medikal tedavinin yanında oldukça popüler hale gelmiştir. Hastaların TAT yöntemleri ile şifa arayışı içerisine girdikleri, hatta medikal tedavilerini bıraktıkları bilinmektedir. Bu çalışmada, kanserle savaşta, hastalığın ve tedavilerinin yıkıcı etkilerinden korunmak ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla uygulanabilen TAT yöntemlerinin, hangilerinin daha sık kullanıldığı, hastalar arasında ne derece rağbet gördüğü, mevcut tıbbi tedavileri ne yönde etkilediği, mevcut sağlık altyapısına entegrasyonu ve hastaların bu uygulamalar hakkındaki memnuniyet derecesi ile ilgili hasta görüşleri araştırılmıştır.

Yöntem: İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi bünyesinde bulunan “Kanser Hastalarında Palyatif Bakım ve Destek Servisi”nde yatarak tedavi gören ileri evre kanser hastalarından bilinci yerinde, on sekiz yaşını doldurmuş, aktif psikiyatrik hastalığı ve deliryum tablosu olmayanlar üzerinde yapılacak olan bu çalışma, kesitsel bir ara-

tırma yöntemi olarak tasarlanmıştır. Çalışma verilerinin yaklaşık altı aylık (01.12.2014-01.06.2015) sürede toplanması planlanmaktadır. Araştırmacılar tarafından uygun literatür taraması sonrası oluşturulan anket formu çalışmaya katılmayı kabul eden hastalarla yüz yüze görüşerek uygulanacaktır. Çalışma onayı, hastanemizin “Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Ku-rulu”ndan alınacaktır. Elde edilen veriler SPSS programı analiz edilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriğinde bulunmasını önerdiğiniz ek hususlar var mı?
2. Tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamalarının etkinliğinin saptanması konusundaki önerileriniz nelerdir?

SB - 48

Çocuklarda obezite ile benlik algısı ve kaygı durumu arasındaki ilişki

Seval YAPRAK¹, Özden GÖKDEMİR YAZAR², Ülku BULUT², Dilek GÜLDAL²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Benlik saygısı, bireyin psikolojik gelişiminin çok önemli bir sürecidir. Benlik, bireyin çocukluk çağlarından itibaren ayrı bir birey olduğunun farkına varmasıyla başlar ve zamanla birey bedeni ile ilgilenmeye, kendini geliştirmeye ve kendine saygı duymaya devam eder. Benlik saygısı benliğin duygusal yönünü oluşturur. Yüksek benlik saygısı; baş etme mekanizmalarının geliştirilmesi, motivasyonun artırılması ve pozitif duygu durumu ile ilişkili olduğu belirtilmektedir Benlik saygısının yüksek olması yaşam kalitesini arttırmakta ve aynı zamanda depresyona karşı da önleyici bir faktör olduğu bilinmektedir. Düşük benlik saygısı; anksiyete, motivasyon eksikliği, intihar davranışları, yeme bozuklukları, depresyon gibi duygusal ve davranışsal bozukluklara neden olabilmektedir. Obezlerde yapılan araştırmalar çocukluk döneminde travmatik olayların bu duruma neden olabildiğini göstermiştir. Başka bir çalışmada ise fiziksel veya cinsel kötüye kullanım öyküsü olan çocukların obez olma ihtimali daha fazla bulunmuştur. Bu araştırma ile çocukların vücut ağırlıkları ile benlik saygısı, beden algısı ve travmatik geçmiş yaşantıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın İzmir ili ortaöğretim kurumlarında gerçekleştirilmesi planlandı. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu verilerine göre 6-18 yaş çocuklarda fazla kilolu ve obez olanların prevalansı %22,5 olduğu bilinmektedir. Araştırma verilerinin toplanmasında “sosyodemografik veri toplama formu”, “Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği” ve “Beck Anksiyete Ölçeği” kullanılacaktır. Öğrencilerin, benlik saygısı puanını saptamada, “Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği” Coopersmith (1986) tarafından geliştirilen, Turan ve Tufan (1987) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve geçerlik güvenilirlik çalışması yapılan ölçeğin kullanılması planlandı. 25 maddeden oluşan bu ölçek, kişinin çeşitli alanlarda kendisi hakkındaki tutumunu değerlendirmede kullanılan bir ölçme aracıdır. Ölçek için geçerli olan benlik saygısı kavramı; kişinin kendisi hakkında ve sürekliliği olan bir değerlendirme anlamında kullanıldı. Sosyodemografik Veri Toplama Formu’nda; çocukların yaşı, cinsiyeti, en uzun yaşadığı yer, düzenli sağlık bakımı alıp almadıkları, beslenme biçimi-

alışkanlıkları ile obezitenin günlük yaşamına etkileri ve yaşadığı güçlükleri içeren sorulardan oluşması planlanmaktadır.

Bulgular: Öneri aşamasındadır.

Sonuç: Öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Diyabet tanısı olanları, kronik bir hastalık olup benlik saygısını etkileyebileceğinden kafa karıştırıcı etken olmaması açısından dışlanmalı mı?
2. Başka bir ölçek kullanılmalı mı?

SB - 49

İzmir merkez ilçelerde 65 yaş üstü bireylerde erişkin aşılama durumu

Ergün AKYOL¹, Vildan MEVSİM²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Erişkin bağışıklama son yıllarda önemi gittikçe artan, güncel bir konudur. Birinci basamak sağlık hizmeti veren hekimlerin çocukların bağışıklamasında olduğu gibi erişkin bağışıklamasının sağlanmasında önemli etki ve sorumlulukları vardır. Gittikçe yaşlanan toplumumuz için, 65 yaş üzeri bağışıklama hem bireysel sağlık hem de toplumsal sağlık ve ekonomik yük açısından önemlidir. Tüm dünyada çocuk bağışıklamasında başarılar sağlandıkça aşıyla korunabilir hastalıkların görülmesi ileri yaşlara kaymaktadır. Bu hastalıklar 65 yaş üzeri bireylerde ölümlere yol açmaktadır. Ülkemizde yapılan yayınlar sınırlı sayıda olsa da ABD’de bulunan Hastalıkları Önleme ve Kontrol Merkezi (CDC), 1991’de yılda 40.000’e yaklaşan pnömokokkal hastalığa bağlı ölümlerin %60’ının, 18.000 civarında olan influenza kaynaklı ölümlerin %70’inin, 4.000 civarında olan hepatit B nedenli ölümlerin %90’ının, erişkin immunizasyonu ile önlenebileceğini bildirmektedir. Ne yazık ki geriatrik yaş grubu aşılama programları için tüm aşuların uygulanmasında ülkemizde devlet desteği bulunmamaktadır ve bu eksiklik, yaşlı nüfus morbidite ve mortalitesi açısından bir sorun olmaktadır. Bu çalışmanın amacı İzmir merkez ilçelerde Aile Sağlığı Merkezleri’ne başvuran 65 yaş üzeri bireylerin erişkin bağışıklama durumlarını saptamaktır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı kesitsel desende planlanmıştır. Araştırma evreni İzmir İli Merkez İlçeleri Aile Sağlığı Merkezi’ne (ASM) başvuran 65 yaş üstü bireylerden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak hastaların sosyodemografik özelliklerini ve erişkin aşılardan uygulanan aşuların bilgilerinin toplandığı veri toplama formu kullanılacak olup, katılımcılara yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulayacaktır. Veriler SPSS 15.0 istatistik programı kullanılarak değerlendirilecektir. Verilere tanımlayıcı analizler yapılacaktır.

Bulgular: Değişkenler olarak sosyodemografik özellikler ve erişkin bağışıklama durumu değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma Öneri Aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Araştırma örnekleme farklı nasıl oluşturulabilir?
2. Araştırma multisentrik ve ülke genelinde yürütülebilir mi?

SB - 50

Kanser hastalarında nefes ve rahatlama egzersiz-

lerinin ağrı semptomu üzerine etkisi

Halime Seda KÜÇÜKERDEM¹, Gökçenur UTLU¹, Hüseyin CAN¹,

¹*İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,*

Giriş ve Amaç: Kanser hastalarında ağrı en sık karşılaşılan semptomlar arasındadır. Gerek medikal gerekse de alternatif tedavi yöntemleri kullanılarak ağrı kontrolü sağlanmaya çalışılmaktadır. Çalışmadaki amacımız; medikal tedaviye ek olarak uygulanacak nefes ve rahatlama egzersizlerinin hastanın ağrı semptomu üzerine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Kesitsel bir araştırma olarak tasarlanan çalışmanın evrenini İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kanser Hastalarında Palyatif Bakım ve Destek Servisinde yatarak tedavi gören kanser hastalarından bilinci yerinde, on sekiz yaşını doldurmuş, ek hastalığı olmayan (aktif psikiyatrik hastalık, diyabet, hipertansiyon, deliryum vb...), akciğer kanseri dışında kanser tanısı olan kişiler oluşturacaktır. Çalışmaya katılmayı kabul eden kişilerle yüz yüze görüşülerek kişilerin sosyodemografik bilgilerinin bulunduğu bir anket uygulanacaktır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak hastalara uyguladığımız anket formu ve Görsel Analog Skala (Visual Analogue Scale; VAS) kullanılacaktır. Nefes egzersizi ve rahatlama yöntemi olarak Nöro-Lingüistik Programlama (NLP) teknikleri kullanılacaktır. Tekniğin uygulanmasından önce VAS değeri belirlenecek, her gün hastaya nefes ve rahatlama egzersizleri uygulanacaktır. Taburculuk öncesi VAS değeri tekrar ölçülüp, nefes ve rahatlama egzersizlerinin kanser hastalarının ağrı semptomu üzerine olan etkisi belirlenmeye çalışılacaktır. Çalışma için Hastanemiz Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Kurulundan onay alınacaktır. Verilerin altı aylık (01.12.2014-01.06.2015) sürede toplanması planlanmaktadır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ve kullanılan yöntemler konusunda ek önerileriniz nelerdir?

SB - 51

Aile hekimliği uzmanlarının çalıştıkları birimlere göre iş doyum düzeylerinin karşılaştırılması

Gökçenur UTLU¹, Süleyman ALBAŞ¹, Zeynep AY¹, Sercan TURAN¹, Hüseyin CAN¹,

¹*İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,*

Giriş ve Amaç: Esas hizmet alanı birinci basamak olan aile hekimliği uzmanları pratikte ikinci ve üçüncü basamakta da kendisine yer bulmaktadır. Her ne kadar gelen hasta profili ve sonuç beklentileri farklı olsa da, tüm basamaklardaki artan bu ihtiyacı çok daha efektif karşılayabilmek adına, iyi yetişmiş aile hekimliği uzmanlarına ihtiyaç vardır. Verilen sağlık hizmeti kalitesinin doktorların mesleki tatmin oranlarıyla doğru orantılı olduğu yapılan birçok çalışmayla gösterilmiştir. Bu çalışmada;

aile hekimliği uzmanlarının (AHU) çalıştıkları birimlere göre iş doyumlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel tipte ve tanımlayıcı vasıfta olup, iki grup üzerinden 6 aylık (01.12.2014 - 01.06.2015) sürede yapılacaktır. İlk grup İzmir ili içerisinde birinci basamakta, ikinci grup ise ikinci ve üçüncü basamakta çalışmakta olan Aile Hekimliği uzmanlarından oluşacaktır. Örneklem için İzmir İl Halk Sağlığı ve İzmir İl Sağlık Müdürlüklerinden hekim sayıları alınıp evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmektedir. Çalışmamızda kullanılacak ölçüm yöntemleri; sosyodemografik özellikleri içeren bir anket formu ve iş doyum düzeyini belirlemek için "Minnesota İş Doyumu Ölçeği" dir. Anket ve ölçekler kişilerin onayı alındıktan sonra yüz yüze görüşme tekniğiyle uygulanacaktır. Araştırma için İKÇÜ Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay alınacaktır. Elde edilen verilerin analizi SPSS 16.0 demo yazılım programı kullanılarak yapılacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

SB - 52

Diyabetik hastaların diyabetik ayak ve ayak bakımı ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları

Feyza YÜCEL¹, Didem SUNAY¹

¹*Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi,*

Giriş ve Amaç: Yüksek oranda morbidite ve mortaliteyle seyreden ayak ülserleri, diyabetik hastalarda en önemli hospitalizasyon nedenlerinden biri olup travma harici amputasyonların da %50'sinin sebebidir. Hastanın yaşam kalitesinde bozulmanın yanı sıra yüksek tedavi maliyeti ile topluma ekonomik yük getirmektedir. Diyabetik hastaların eğitimi ile ayak bakımının sağlanması, diyabetik ayak için risk faktörlerinin belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması ile ayak ülserlerinin önemli ölçüde azalabileceği tahmin edilmektedir. Bu çalışmada amacımız hizmet verdiğimiz diyabetik hasta popülasyonunun diyabetik ayak ve ayak bakımı konusundaki bilgi düzeylerini ve tutumlarını değerlendirerek eksikleri ve hataları belirlemek ve sonuçlara göre eğitim planlamaktır.

Yöntem: Kesitsel olarak planlanan çalışmaya Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniklerine diyabet tanısıyla başvuran hastalar dahil edilecektir. Hastaların sosyodemografik özellikleri, klinik öyküleri ve diyabetik ayakla ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmek için araştırmacılar tarafından hazırlanan 59 soruluk anket formu kullanılacaktır. Hastaların boy, vücut ağırlığı, bel çevresi ve kan basıncı ölçümleri ve ayak muayeneleri glisemik durum değerlendirmesi için açlık, tokluk kan şekeri ve HbA1c tetkikleri yapılacaktır.

Bulgular: Hastaların diyabetik ayak, ayak bakımı ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları ve etkileyen faktörler değerlendirilecektir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
2. Ek soru önerir misiniz?

SB - 53

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi kanser hastalarında palyatif bakım ve destek servisinde yatarak tedavi gören kanser hastalarının ağrı düzeyleri ile yaşam kalitesi arasındaki ilişki

Süleyman ALBAŞ¹, Cevdet GÜZELSAĞALTICI¹, Yasemin Ceren DEMİREL¹, Zeynep AY¹, Gökçenur UTLU¹, Hüseyin CAN¹,

¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Amerikan Klinik Onkoloji Birliği (American Society of Clinical Oncology; ASCO) kanser palyatif bakımının tanımını “Hastalar ve aileleri için acı ve sıkıntı verici olup onların hayat kalitesini etkileyen çeşitli hususlara yönelik iyileştirmelerin (terapilerin) kanser bakımına entegre edilmesidir” şeklinde yapmaktadır. Tıp alanında yaşam kalitesi hastalığa ve hastalığın tedavisine bağlı olarak kişinin fiziksel, duygusal ve sosyal iyilik halinin etkilenmesidir. Kanser, hem hastalığın kendisi hem de uygulanan tedavi yöntemlerinin etkisiyle, hastaların yaşam kalitesinin önemli derecede etkilendiği bir sağlık problemidir. Bu çalışmada amacımız kanser hastalarının en önde gelen problemlerinden biri olan ağrının yaşam kalitesi ile olan ilişkisini irdelemektir.

Yöntem: Kesitsel bir araştırma olarak tasarlanan çalışmanın evrenini İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kanser Hastalarında Palyatif Bakım ve Destek Servisinde Yatarak Tedavi Gören kanser hastalarından bilinci yerinde, on sekiz yaşını doldurmuş, ek hastalığı olmayan (aktif psikiyatrik hastalık, diyabet, hipertansiyon, deliryum vb...) kişiler oluşturacaktır. Çalışmaya katılmayı kabul eden kişilerle yüz yüze görüşülerek kişilerin sosyodemografik bilgilerin bulunduğu bir anket uygulanacaktır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak hastalara uyguladığımız anket formu, Görsel Analog Skala (Visual Analogue Scale; VAS) ve kanserli hastalarda yaşam kalitesi ölçeği olan Avrupa Kanser Araştırma ve Tedavi Organizasyonu Yaşam Kalitesi Anketi (European Organization for Research and Treatment of Cancer Core QoL Questionnaire; EORTC QLQ-C30) kullanılacaktır. Çalışma için Hastanemiz Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Kurulundan onay alınacaktır. Verilerin altı aylık (01.12.2014-01.06.2015) sürede toplanması planlanmaktadır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ve kullanılan ölçekler konusunda ek önerileriniz nelerdir?

SB - 54

Sosyoekonomik düzey değerlendirme ve gruplandırma kriterleri

Ali Ümit GEÇKİL¹, Altuğ KUT¹, Fisun SÖZEN¹, M. Gökhan EMİNSOY¹

¹ Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Birçok çalışmada araştırma gruplarının sınıflandırılmasında önemli role sahip olan sosyoekonomik düzey belirleme kriterlerini araştırmak ve değerlendirmektir

Yöntem: 1) Son 3 yıl içerisinde yayınlanmış ülke çapında yayımlanmış tüm makaleler içinde sosyoekonomik düzeyin değerlendirildiği yazıların belirlenip uygun örnekleme yöntemi kullanılarak ayıklanması

2) Ülke çapındaki tıp Fakülteleri bölümlerinden randomize yöntemle seçilecek olan öğretim üyelerine sosyoekonomik düzey belirleme konusunda anket çalışmasının uygulanması

Bulgular: Bu bir tez çalışması olarak planlanmakta olup, bu sayede ülkemizde sosyoekonomik düzey gibi önemli bir parametrenin değerlendirilmesinde daha çok hangi kriterlerin dikkate alındığı araştırılarak bu konuda bir ölçek oluşturulması planlanmaktadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

SB - 55

Tıp öğrencilerinde sigara bırakmada sigara bırakma polikliniklerine davet ne kadar etkili? Bir müdahale çalışması

Ediz YILDIRIM¹, Burcu CAN², Berfin Sezen CANTEPE², Maide ERGEN², Kürşad Hüsnu ERKAN², Nafiye Ebru HACIOĞLU², Tolgacan KURTULUŞ², Evrim KARDELLEN DİZDAR¹, Vildan MEVSİM¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Üniversite öğrencileri arasında sigara içimi yaygındır. 23 ülkede üniversite öğrencileri üzerinde yürütülen çalışmada sigara içme sıklığı erkek öğrencilerde %14-47, kızlarda %4-46 arasında değişmektedir. Tıp öğrencilerinde sigara içme prevalansı ülkeden ülkeye büyük farklılık göstermekle birlikte %15,1-36,6 oranlarındadır. Araştırmalarda tıp fakültesi öğrencilerinin sigara kullanım oranlarının giriş yılından son yıla doğru artış gösterdiği bulunmuştur. Hekimler hastalara sigarayı bırakma konusunda yardımcı olmada önemli rol oynarlar. Hastalar arasında sigarayla ilişkili hastalıkların devam eden yüküne tanıklık edecek olan geleceğin hekimleri olarak tıp öğrencileri tütün önleme programlarının birincil hedefini temsil etmektedirler. Bu gerçekler göz önünde tutulduğunda, tıp fakültelerinin kendi öğrencilerinin sigarayı bırakmalarına yardım etmek için yapacağı tütün kontrol programlarındaki rolleri göz ardı edilemez. Çalışmamızın amacı sigara kullanan tıp fakültesi öğrencilerinde sigara bırakma konusunda eyleme geçmede Sigara Bırakma Polikliniği tarafından bilgilendirme ve davet etmenin etkisini saptamaktır.

Yöntem: Bu araştırma “Dönem 2 Özel Çalışma Modülü” olarak yürütülecektir. Araştırma müdahale çalışması olarak planlanmıştır. Araştırmanın evreni Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1-2-3 öğrencileridir. Ayrıca örneklem seçilmeyip tümüne ulaşmak hedeflenmiştir. Müdahale, Dönem 2 öğrencileri tarafından yapılacaktır. Yapılacak müdahale ve veri toplama konusunda öğrenciler Aile Hekimliği Anabilim Dalı öğretim elemanları tarafından verilen yarım günlük eğitime katılacaklardır. Araştırmacı öğrenciler, katılımcılara birebir ulaşarak araştırmaya katılmaya gönüllü olan katılımcıların sosyodemografik verilerini, tütün ürünleri kullanma durumlarını sor-

gulayan veri kayıt formunu dolduracaklardır. Sigara kullanan katılımcılara daha sonra "Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi" uygulanacaktır. Sigara kullanan katılımcılar bağımlılık düzeyleri konusunda bilgilendirilecek, sigara bırakma konusunda bilgileri içeren ve Sigara Bırakma Polikliniğini tanıtan broşür verilecek; Sigara Bırakma Polikliniğine tedavi için davet edilecektir. 1 yıl süresince Aile Hekimliği Sigara Bırakma Polikliniğine tıp fakültesi öğrencilerinin başvurma durumları ve nedenleri saptanacaktır. Veriler SPSS 15.00 paket programında değerlendirilecek ve istatistiksel analiz olarak tanımlayıcı analizler, khi kare, bağımlı gruplarda t testi kullanılacaktır.

Bulgular: Bağımlı değişken olarak sigara bırakma başvuru yapma durumu, bağımsız değişkenler olarak sosyodemografik özellikler, bağımlılık düzeyi, sigara içme davranışı özellikleri belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Uyguladığımız araştırma modelinin yaratabileceği kısıtlılıklar nelerdir?
2. Farklı bir araştırma modeli önerilebilir mi?
3. Tedavi için başvurmayan bağımlılar için izlem sonrasında değerlendirme ve ölçme konusunda neler yapılabilir?

SB - 56

Gonartrozlu hastalarda endişe, bedensel duyumları abartma ve yaşam kalitesinin değerlendirilmesi

Elif AVŞAR¹, Melek CİHANBEYLERDEN¹, Alp VURAL², Didem SUNAY¹

¹ Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği,

² Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi,

Giriş ve Amaç: Gonartroz toplumda belli bir yaş üzeri kişilerde sık görülen bir sağlık problemidir ve gerek ortopedi polikliniklerine gerekse aile hekimliği ve diğer polikliniklere sık başvuru sebeplerinden birisidir. Kişileri fiziksel ve psikolojik olarak oldukça etkilemekte, sosyal faaliyetlerini kısıtlamaktadır. Çalışmamızdaki amacımız gonartrozlu hastaların endişe durumunu, yaşam kalitesini değerlendirmek ve bunları sosyodemografik özelliklerle ilişkilendirmektir.

Yöntem: Kesitsel olarak planlanan çalışmada Ankara Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi ortopedi ve aile hekimliği polikliniklerine başvuran gonartrozlu hastalara Bedensel Duyumları Abartma Ölçeği, Durumluluk Ve Sürekli Kaygı Envanteri(STAI FORM TX1-2), Yaşam Kalitesi Ölçeği (SF 36) yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulanacaktır. Katılımcılara sosyodemografik özellikleri içeren sorular ve belirtilen ölçekler uygulanacak olup bu özelliklerin gonartroza ilişkisine bakılacaktır

Bulgular: Katılımcılara sosyodemografik özellikleri içeren sorular ve belirtilen ölçekler uygulanacak olup bu özelliklerin gonartroza ilişkisine bakılacaktır

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
2. Ek soru önerir misiniz?

SB - 57

0-2 yaş grubu çocukların periyodik sağlık muayenelerine ilişkin ailelerin bilgi düzeyleri ve farkındalıkları

Yağmur Murat CEZAROĞLU¹, Filiz AK¹, Ayşe Selda TEKİNER¹, Ayşe Gülsen CEYHUN PEKER¹, Mehmet UNGAN¹,

¹ Atatürk Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: 0-2 yaş grubu çocuklarda yenidoğan döneminden itibaren yapılan periyodik sağlık muayeneleri, birinci basamak sağlık gözetiminin temel uygulamalarından birisidir. Sağlam çocuk izlemindeki yapılan ardışık muayeneler sayesinde çocukların büyüme gelişme durumlarının takibi, buna yönelik beslenme önerilerinin verilmesi, bağışıklanma durumlarının sağlanması, ulusal tarama programlarının yürütülmesi mümkün olmaktadır. Çalışmamızda AÜTF Aile Hekimliği AD ve Çocuk Hastalıkları ve Sağlığı AD Sosyal Pediatri BD'na başvuran ailelerin, çocuklarının sağlık izlemleri hakkındaki farkındalıkları, temel bilgilere ulaşım kaynakları, bu bilgileri edinim ve kullanım durumları değerlendirilecektir. Bu çalışma birinci basamakta çocukların sağlıklarının korunması ve iyileştirilmesine yönelik ailelerin katılımını hedeflemektedir.

Yöntem: Anket bilgilendirme formu ve yazılı bir soru formu, araştırmacı aracılığıyla AÜTF Aile Hekimliği AD ve Çocuk Hastalıkları ve Sağlığı AD Sosyal Pediatri BD'na başvuran ailelere elden verilecek, gönüllü olan ailelerin formları çalışmaya alınacaktır. Soru formu hazırlanırken Amerikan Pediatri Akademisi ve Amerikan Aile Hekimleri Akademisi'nin önerileri kaynak olarak alınmıştır. Çalışma tanımlayıcı bir araştırmadır. Hipotez yoktur.

Bulgular: Çalışma sonuçları değerlendirilirken hipotez testi yapılmayacak; sonuçların frekans dağılımları, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum gibi tanımlayıcı ölçülerle veri setindeki değişkenler özetlenecektir.

Sonuç: Araştırma projesi etik kurula sunulma aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği konusundaki görüşleriniz nelerdir? Ek soru önerir misiniz?
2. Çalışma birinci basamaktaki aile sağlığı merkezlerinde uygulanabilir mi ve bu çalışmanın sonuçları söz konusu merkezlerle karşılaştırılabilir mi?
3. Çalışmanın konusu kapsamındaki 0-2 yaş grubu çocukların periyodik sağlık muayenelerine ilişkin ailelerin bilgi düzeyleri ve farkındalıklarını artırmak amaçlı; yazılı ve görsel medya, kamu spotları, kılavuz, kitapçık vb. hangi hizmetlerden yararlanılabilir?

SB - 58

Çocukluk çağı kazaları hakkında ailelerin bilgi düzeyleri ve bunların önlenmesi hakkında tutum ve davranışları

Berk GEROĞLU¹, Fikret Merter ALANYALI¹, Haluk MERGEN¹, Kurtuluş ÖNGEL¹,

¹ İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği,

Giriş ve Amaç: Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yaralanmalar ilk birkaç ayda sonra çocuklarda ve adolesanlarda ölüm nedenleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Hastalıklardan ölümler azalırken önlenemez morbidite ve mortalitenin en önemli nedenlerinden birini oluşturan yaralanmalar ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun önemli bir halk sağlığı sorunu olarak yerini korumaktadır. Kaza/Yaralanma olgusu toplum sağlığının göstergelerinden biridir. Çocukluk çağı kazaları hakkında ailelerin bilgi düzeylerinin belirlenmesi ve bunların önlenmesi hakkında tutum ve davranışlarını ortaya koyabilecek bir çalışma planlanmıştır.

Yöntem: 1 Ocak – 31 Aralık 2015 tarihleri arası rastgele belirlenecek toplam 100 gün boyunca İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Hastalıkları Poliklinikleri’ne 1. derece yakını ile başvuran 0-18 yaş arası rasgele belirlenecek 250 çocuğun mevcut 1. derece yakınlarının araştırma kapsamına alınması hedeflenmiştir. Kesitsel tipte bir araştırma olması planlanmaktadır. Çocukluk çağı kazaları hakkında ailelerin bilgi düzeylerini ve bunların önlenmesi hakkında tutum ve davranışlarını ortaya koymak amaçlı bir anket formu, çalışmaya katılmayı kabul eden 0-18 yaş arası çocukların 1. derece yakınlarına uygulanacaktır. Toplanan veriler SPSS 20.0 istatistik programı ile değerlendirilecektir. Bulgular: Ailelerin çocukluk kazaları konusunda bilgi düzeyleri ve bunların önlenmesi hakkındaki tutum ve davranışları çalışma sonucunda belirlenecektir. Ayrıca ailelerin bu kazalar hakkında bilinçlendirilmesi ve sonucunda bu kazaların önlenmesi amaçlanmıştır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. “Sizce örneklem büyüklüğü uygun mudur?”
2. “Anket uygulanan kişilerde sorgunlanması gereken boyutlara önerileriniz var mı?”

SB - 59

Birinci basamak sağlık hizmetlerinde psikotrop ilaç tüketimi ve bilişsel psikoterapi yaklaşımı

Neylan ORHAN ÖZDEMİR¹, Nilgün ÖZÇAKAR²,

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Son yıllarda ülkemizde antidepresan tüketiminin artışına ilişkin kaygılar yoğun biçimde dile getirilmektedir. Bu kaygılar, farklı bir araştırma bakış açısının sonuçları ile de desteklenmiştir. Bununla birlikte çoklu ilaç kullanımı, ilaçların gereksiz ve aşırı kullanımı, tedavi rehberlerine uygun olmayan reçetelendirme yapılması, uygun olmayan ve ‘kişisel’ tedavilere başvurulması ve yeni ilaçların uygun olmayan seçimi gibi akılcı ilaç kullanımı dışındaki uygulamaların da ülkemiz için ciddi bir sorun oluşturduğu da tartışılmaktadır. Türkiye’de antidepresan tüketimi 2003 yılında 14.238 milyon kutu iken, 2008 yılında 31.302 milyon kutu ile %120 oranında artmıştır. Son dokuz yıldaki artış oranı 2012 yılında tüketilen 36.881 milyon kutu ile %160 olmuştur. Antipsikotiklerde ise, tüketim son 5 yılda % 68,6 oranında artış ile 7.201 milyon kutudan 12.158 milyon kutuya çıkmıştır. Tıbbi yönden psikiyatrik hastalıkların tedavisinde antidepresan kullanımının etkinliği bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Son yıllarda antidepresan ilaç kullanımındaki hızlı artış, antidepresan kullanımını gerektirecek hastalıkların sıklığındaki artış ile açıklanamamaktadır. Birinci basamakta da öncelikle hafif depresyon olgularında psikoterapi yaklaşımlarının uygulanmasının hem maliyet-etkinlik hem de akılcı ilaç kullanımı açısından toplum yararına olabirliği üzerinde durulmaktadır.

Özellikle hastayla birebir temas halinde olan birinci basamak hekimleri için bu konu önemini korumaktadır. Birinci basamak hekimlerinin bu tür hastaları nasıl yönlendirdikleri, durumu nasıl yönettikleri araştırılmalıdır. Bu nedenle araştırmamızda birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hekimlerin antidepresan yazma durumları ve hafif depresyon tanısı olan hastalarında bilişsel psikoterapiye yaklaşım ya da tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu amaçla kesitsel-tanımlayıcı çalışma deseninde, araştırmacının hazırladığı, anket birinci basamak hekimlerine uygulanacaktır.

Bulgular: Araştırma başvuru aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma başvuru aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde antidepresan reçetelendirilmesi ne orandadır?
2. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde hafif depresyonu olan olgularda antidepresan uygulaması yerine psikoterapi yöntemi aile hekimlerince uygulanabilir mi? Neden?

SB - 60

Alaturka ve alafrağa tuvalet kullanan hekimlerin barsak alışkanlıklarının incelenmesi

Aslı SAÇLI¹, Yasemin Ceren DEMİREL¹, Hüseyin CAN¹,

¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi,

Giriş ve Amaç: Barsak fonksiyonu kişiden kişiye farklılık gösterir. Normal dışkılama sıklığı en az üç günde bir ile en fazla günde 3 kez arasında değişmektedir. Konstipasyon haftada iki veya daha az miktarda dışkılama olarak tanımlanabilir. Konstipasyon tedavisinin maliyeti dikkat çekicidir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri’nde maliyet 800 milyon dolar civarındadır. Her sene bu ülkede 2.5 milyon kişi kabızlık için hekime başvurmaktadır. Çalışmamızdaki amacımız alaturka ile alafrağa tuvalet kullanımının hekimlerin barsak alışkanlıklarına olan etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışma kesitsel bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmanın evrenini İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapmakta olan hekimler oluşturmaktadır. Hastane yönetiminden hastanede çalışan hekim sayısı alınarak, uygun örnekleme yöntemi ile hedef kitleye ulaşılması planlanmaktadır. Araştırma için hastanemizin Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Kurulundan izin alınacaktır. Çalışma Aralık 2014 – Haziran 2015 tarihleri arasında yapılacak olup, veri toplama yöntemi olarak yüz yüze görüşme tekniği ile gönüllülük esasına dayalı olarak anket uygulanacaktır. Veri toplama formu; uygun literatür taraması sonrası oluşturulacak olan anket formu ve Roma II kriterleri’nden oluşacaktır. Ankette başvuranların yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, branşı, nöbet sıklığı, genel beslenme alışkanlığı (haftada kaç gün lifli gıda aldığı...) sorgulanacaktır. Anketler uzman görüşleri alınarak son halini alacaktır. Araştırma sonrası elde edilen veriler SPSS 16.0 demo paket programı kullanılarak incelenecektir.

Bulgular: Çalışma öneri aşamasındadır

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Anket içeriği ve kullanılan ölçekler konusundaki görüşleriniz nelerdir?
2. Uygun örneklem metodu ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

SB - 61

Ailesinde diyabet olan geç adölesanlar sağlık risklerinin ne kadar farkındalar?

Zeliha ÖZBAKIR¹, Fisun SÖZEN¹, Altuğ KUT¹,

¹ Başkent Üniversitesi, Ankara

Giriş ve Amaç: Gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlarda başlıca nüfus artışı, beklenen yaşam süresinin uzaması ve kentsel yaşamın beraberinde getirdiği obezite ve sedanter yaşam tarzı Diyabet prevalansını hızla yükseltmektedir. Ancak günümüzde diyabet sadece metabolik bir hastalık olmayıp genetik geçiş gösterebilen bir sendrom olduğu görüşü de hakimdir. Diyabetiklerde %25-50 aralığında aile hikayesi pozitifliği bildirilmiştir. Bunun yanında genetik geçişin olması hastalık başlangıç yaşını düşürmekte olduğu ve hastalık farkındalığı sonucu yatkın kişilerin basit yaşam tarzı değişiklikleri ile tip2 diyabet riskini %58'e varan oranlarda önleyebileceği veya geciktirebileceği gösterilmiştir. Bizde bu bilgiler doğrultusunda çalışmamızda geç adölesanların ailesinde diyabet olmasına göre sosyodemografik özelliklerini, yaşam kalitesini, sağlık konulu anksiyetelerini karşılaştırarak genç popülasyonun bu konudaki bilgi düzeyini ve bunun yaşam biçimlerine yansımaları değerlendirilmeyi amaçladık.

Yöntem: Kesitsel olarak planlanan tanımlayıcı bu çalışmaya Başkent Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulunda okuyan öğrenciler dahil edilecektir. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilere yüz yüze görüşme tekniği ile sosyodemografik özellikler, diyabet hakkında bilgi tutum ve davranış sorularını içeren anket formuyla beraber, RAND-36 Sağlık Durum Değerlendirme Anketi ve Sağlık Anksiyetesi ölçeği uygulanacaktır.

Bulgular: Araştırmamız öneri aşamasında olup hipotezimiz geç adölesanlarda ailesinde diyabet olanların hastalık farkındalığının daha fazla olduğu ve bu doğrultuda sağlıklı yaşam biçimini hayatlarına daha iyi entegre ettikleridir.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Diyabet prevalansının azalması için alınabilecek önlemler nelerdir?
2. Ailesinde Diabetes Mellitus olan adölesanların farkındalığını arttırmak için neler yapılabilir?
3. Anketimize ek soru önerir misiniz?

SB - 62

Tıp fakültesi 6.sınıf öğrencilerinin erişkin dönem aşıları bilgi düzeyi ve aşılama durumları

İlyas ERKEN¹, Nilgün ÖZÇAKAR¹, Kemal MUSTAN¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş ve Amaç: Koruyucu sağlık hizmetleri kişiye ve çevreye yönelik olmak üzere iki başlık altında toplanabilir. Koruyucu sağlık hizmetleri içinde bağışıklama önemli bir yer tutmaktadır. Aşılama hizmetleri çocukluk dönemi ve erişkin dönemi aşılı olarak iki ayrı grupta incelenir. Hem ülkemiz hem dünya genelinde erişkinlerin aşılamalarının istenilen düzeyde yapılamaması günümüzde aşı ile önlenemez hastalıklar nedeniyle istenmeyen sonuçlarla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Erişkin aşılanmasıyla ilgili hekimlerin güncel bilgiye sahip olmaları ve uygulamaları ayrı bir önem taşımaktadır.

Bu konuda çeşitli sağlık kuruluşlarında sağlık çalışanlarının, tıp fakültelerinde öğrencilerin farklı aşı türleri hakkında bilgi ve aşılama düzeyi araştırılmış, ancak sağlık bakanlığının erişkin aşılanmasına dair takviminde yer alan aşıların tamamını içeren bir çalışma literatürde yer almamaktadır. Tıp Fakültesi öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada, eğitim düzeyi yüksek bir grup olarak kabul edilen bu öğrenciler arasında dahi aşı uygulamaları konusunda bilgilerin yetersiz olduğu gözlenmiş, toplum sağlığı açısından daha fazla bilgilendirilme çalışmalarına gereksinim duyulduğu belirtilmiştir. Tıp Fakültesi 4. ve 6. yıl öğrencilerinde gerçekleştirilmiş başka bir kesitsel, tanımlayıcı çalışmada; Tetanoz-Difteri aşısı bilgi düzeyi orta düzeyde bulunmuştur. Bu açıdan tıp fakültesi öğrencilerinin erişkin aşıları ile ilgili bilgi düzeylerini yükseltecek eğitime daha fazla önem verilmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Koruyucu sağlık hizmetleri açısından tıp fakültesi öğrencilerinin mezun olmadan önce diğer yaş grupları gibi erişkin bağışıklaması konusunda da donanımlarının tamamlanması verilecek sağlık hizmetinin kalitesinin yükseltilmesinde rol oynayacaktır.

Biz çalışmamızda Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi 6. Sınıf öğrencilerinde erişkin aşıları bilgi düzeyleri ve aşılama durumunu tespit etmeyi amaçladık. Önceki araştırmalarda sadece bazı aşılar hakkında bilgi düzeyi ve aşılama durumu sorgulandığından, planladığımız araştırma hem mesleğe yeni atılacak ve büyük çoğunluğu birinci basamak sağlık hizmeti verecek olan tıp fakültesi öğrencilerinde erişkin aşılanması açısından bir duyarlılık yaratacak, hem de aşılama durumları hakkında bilgi sahibi olmamızı bu anlamda gelecek sağlık çalışanı ve erişkin aşılama çalışmalarına bir kaynak oluşturacaktır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Son sınıf öğrencileriyle birlikte daha alt sınıflar da araştırmaya dahil edilmeli mi?
2. Araştırma sonrasında eksik bağışıklamaların tamamlanıp tamamlanmadığı izlenmeli mi?
3. Araştırmanın devamında bir eğitim etkinliği düzenlemek farkındalığı artırır mı?